

Zo is buslijn 601 van een lokale lijn, waarin vrijwilligers een grote rol speelden, uitgegroeid tot een busverbinding tussen de wijken van Ridderkerk, de Schans en het station in Barendrecht.

De gemeentelijke begroting is in een nieuwe vorm opgesteld. Daarvan is een Begroting in één oogopslag gemaakt, die in de Blauwkai is geplaatst. Met de vernieuwde website en de Blauwkai heeft de gemeente een eigentijds gezicht gekregen en is informatie voor de inwoners toegankelijker geworden.

Samenvatting financiële uitkomst op hoofdlijnen

Er is een positief resultaat van € 2.105.100. Hieronder is een specificatie opgenomen van de afwijkingen die dit resultaat veroorzaakt hebben en een indicatie van structurele gevolgen.

raads- programma		Samenvatting verschillen rekening 2015		
		voorlopig saldo positief	2.105.100	
			<u>structureel</u>	
1	1	Bijdrage aan ToBe	132.000	
2	1	Afdracht fonds stadsuitbreiding grondexploitatie	-153.600	
3	1	Verliesvoorziening grondexploitatie	206.800	
4	1	Afschrijven investeringssubsidie clubhuis Scouting	-147.400	
5	2	Bestuursorganen	161.100	
6	3	Wet BUIG (uitkeringen)	-347.600	
7	3	WMO voorzieningen, HH, collectief vervoer, eigen bijdrage en uitvoeringskosten	-96.600	
8	3	Gemeentelijk minimabeleid	49.400	
9	3A	Re-integratieprojecten	257.900	
10	3A	WMO nieuwe stijl en jeugdhulp	1.705.400	
11	4	Dagelijks onderhoud wegen	343.700	-25.000
12	4	Straatreiniging	143.100	
13	4	Verkeersplan en verkeersveiligheid	100.000	
14	4	Overige gebouwen	-195.700	
15	4	Huisvesting onderwijs	-126.300	
16	4	Aanleg recreatiegebieden strandje Slikkerveer	78.000	
17	4	Parkeerplaatsen Verenambacht	61.500	
18	5	Parkeerbelasting	-116.200	-83.300
19	6	BAR-bijdrage	-273.900	
20	6	Minder uren en overhead ten laste van investeringen en grondexploitatie	-284.700	-238.000
21	7	Bespaarde rente en rente geldleningen	261.700	
22	7	Algemene uitkering	284.700	
23	7	Onvoorziene uitgaven	50.000	
24	7	Algemene lasten en baten/overig	80.900	
25	7	Algemene reserve	-1.048.000	
26	7	Dekkingsreserve 2014	502.700	
27	7	Saldo kostenplaatsen	-168.100	
28		Diverse overige verschillen	644.300	33.700
			<u>2.105.100</u>	<u>-312.600</u>

Financiële rechtmatigheid

Op 10 december 2015 heeft de raad het controleprotocol voor de jaarstukken 2015-2019 vastgesteld. Daarin zijn de volgende criteria voor de toets op de rechtmatigheid van budgetafwijkingen opgenomen:

De volgende budgetafwijkingen worden in beginsel als rechtmatig beschouwd:

1 Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten of een gevolg zijn van exogene, onontkoombare of onvoorziene factoren.

2 Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen.

De volgende budgetafwijkingen worden in beginsel als onrechtmatig beschouwd:

3 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid maar ten onrechte niet tijdig aan de raad zijn gerapporteerd.

4 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid.

Van elke afzonderlijke budgetafwijking wordt aangegeven of deze rechtmatig of onrechtmatig is.

Onrechtmatige budgetafwijkingen worden van een toelichting voorzien. Alle onrechtmatige posten worden in de jaarrekening zichtbaar gemaakt.

De accountant heeft aangegeven dat een afzonderlijk overzicht van de begrotingsrechtmatigheid in de jaarstukken niet nodig is, mits de begrotingsrechtmatigheid in de toelichting op de afwijkingen per raadsprogramma worden belicht. Daartoe is een blokje 'Begrotingsrechtmatigheid' in de toelichtingen op de afwijkingen opgenomen. Waar er kostenoverschrijdingen op een raadsprogramma zijn geconstateerd, hebben wij aangegeven welk van de hiervoor aangegeven criteria van toepassing is.

De gemeenteraad heeft in het controleprotocol voor de accountantscontrole van de jaarstukken 2015 voor fouten een tolerantiegrens vastgesteld van 1% van het totaal van de geraamde lasten. Dit is een bedrag van € 1.217.200. Blijft het totaal van de financiële onrechtmatigheden binnen dit bedrag dan kan een goedkeurende controleverklaring op de financiële rechtmatigheid worden afgegeven.

In de Financiële verordening 2014 is bepaald dat afwijkingen vanaf een minimum van € 25.000 per product in de tussenrapportages aan de raad gemeld moeten worden. Wij hebben daarom kostenoverschrijdingen op een product die kleiner zijn dan € 25.000 niet meegeteld als een begrotingsonrechtmatigheid.

Wij hebben een totaal aan begrotingsonrechtmatigheid geconstateerd van € 165.700. In de interne controle op de processen zijn voor Ridderkerk geen financiële onrechtmatigheden geconstateerd.

gevuld en de eerste plaatsingen zijn verricht met behulp van loonwaardemeting en loonkostensubsidie.

Project Impuls Werk

In het tweede half jaar van 2015 heeft het Project Impuls Werk plaats gevonden om met inzet van beschikbare middelen participatie en uitstroom te bevorderen. Naast de inzet van extra formatie hield het project het volgende in:

- Er is extra inzet gepleegd op de uitstroom van de klanten die 'jobready' waren.
- Alle klanten zijn benaderd om op een methodische manier inzicht te hebben in het arbeidspotentieel van de klanten waardoor we in 2016 re-integratiemiddelen effectiever en efficiënter voor onze klanten in kunnen zetten.
- Om de door- en uitstroom op leerwerktrajecten te bevorderen is extra trajectbegeleiding ingezet.
- De projecten en trajecten gericht op participatie en werk zijn uitgebreid én ingezet.
- Er is een impuls gegeven aan de inzet voor de garantiebanen.
- Processen zijn vereenvoudigd zodat klanten zonder administratieve belemmeringen gebruik kunnen maken van tijdelijk werk / seizoenswerk en van parttime werk.
- De huidige matchingsapparatuur is onder de loep genomen.
- De inzet van de gebiedsteams op de onderwerpen werk, re-integratie, activering, participatie en tegenprestatie is uitgebreid.

Minimabeleid

Naar aanleiding van de invoering van de Participatiewet is in 2015 het uitvoeringsbeleid op het gebied van inkomen en bijzondere bijstand vernieuwd. Er is ook een nieuwe verordening vastgesteld 'De verordening individuele inkomenstoeslag en studiekostentoeslag'.

Naar aanleiding van de afschaffing van de landelijke regelgeving Wtcg is er een Regeling Ziektekosten opgesteld waarin diverse onderdelen zijn opgenomen voor chronisch zieken.

In 2015 is de collectieve zorgverzekering uitgebreid met een nieuwe aanbieder, de DSW. Er zijn door een intensieve communicatie veel nieuwe aanmeldingen gerealiseerd.

We hebben een samenwerking gerealiseerd met een Kledingbank waardoor deze organisatie kan blijven bestaan.

Schuldhulpverlening

In 2015 is het 'Preventieplan schuldhulpverlening' vastgesteld en is er een preventiemedewerker aangesteld. Het uitgangspunt is om stevig in te zetten op preventie om problematische schulden te voorkomen. Door problemen eerder te signaleren, zal de hoogte van de schulden lager worden. Preventie is ook gericht op het verkrijgen van inzicht in de eigen financiële huishouding, zodat het mogelijk is om verstandige keuzes te maken, een kloppend huishoudboekje te hebben en zelf regie te houden. Daarbij is gebruik gemaakt van Schuldhulpmaatjes.

En verder

- In het voorjaar van 2015 zijn de beleidskaders, de verordeningen en uitvoeringsregels vastgesteld die nodig zijn om de Participatiewet te kunnen uitvoeren.
- De samenwerking tussen beleid en uitvoering op het gebied van werk en participatie is in 2015 sterk verbeterd.
- Van de Ridderkerkse medewerkers die nog een tijdelijk contract hadden bij een sociale werkplaats, zijn de contracten waar mogelijk verlengd.
- Om onze klanten te faciliteren de tegenprestatie te verrichten, is de samenwerking met Connect2Act geïntensiveerd.
- In het tweede half jaar van 2015 is het Bestuurlijke Programma Werk en Participatie voorbereid.

2.2.3.4 Gerealiseerde lasten en baten programma 3 De burger als Klant

Nr.	programma 3: Burger als Klant	rekening 2014	begroting 2015	begroting na wijziging	rekening 2015	Vershil	
	Lasten	-22.745.000	-22.154.200	-17.661.800	-18.075.200	-413.400	N
	<i>Te specificeren als volgt:</i>						
1	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	-9.743.400	-9.342.700	-9.924.100	-10.500.500	-576.400	N
2	Werkgelegenheid	-3.525.600	-3.845.600	-145.000	-7.100	137.900	V
3	Huishoudelijke verzorging	-5.092.800	-4.502.800	-4.116.600	-4.184.500	-67.900	N
4	Gemeentelijk minimabeleid	-1.154.200	-1.013.300	-1.085.900	-1.036.500	49.400	V
5	Participatiebudget	-921.600	-1.404.200	-61.000	-43.100	17.900	V
6	Leges Burgerzaken	-360.500	-241.000	-253.600	-363.200	-109.600	N
7	Voorzieningen gehandicapten	-1.151.700	-1.241.200	-1.191.200	-1.020.700	170.500	V
8	Overige producten	-795.200	-563.400	-884.400	-919.600	-35.200	N
	Baten	17.214.300	16.465.100	14.167.400	14.324.800	157.400	V
	<i>Te specificeren als volgt:</i>						
1	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	10.831.900	9.839.500	11.681.500	11.920.400	238.900	V
2	Werkgelegenheid	3.418.700	3.601.700	320.000	178.200	-141.800	N
3	Huishoudelijke verzorging	1.015.500	1.266.500	1.341.300	1.312.600	-28.700	N
5	Participatiebudget	1.053.600	972.800	-	7.800	7.800	V
6	Leges Burgerzaken	790.200	691.000	691.000	791.700	100.700	V
8	Overige producten	104.400	93.600	133.600	114.100	-19.500	N
	Saldo van baten en lasten	-5.530.700	-5.689.100	-3.494.400	-3.750.400	-256.000	N
9	dotatie reserve	-8.400	-7.700	-7.700	-7.700	-	
10	onttrekking reserve	23.700	23.100	23.100	23.100	-	
	Gerealiseerde resultaat	-5.515.400	-5.673.700	-3.479.000	-3.735.000	-256.000	N

2.2.3.5 Toelichting afwijkingen programma 3 De burger als Klant

Toelichting begrotingsrechtmatigheid

Op het totaal van de lasten van programma 3 is een nadeel van -€ 390.800 ontstaan. Hiervan betreft € 25.900 meer nieuwe trajecten schuldhelpverlening in de eerste helft van 2015. Dit had gemeld kunnen worden in de tweede tussenrapportage 2015, maar dat is niet gebeurd. Deze overschrijding valt daarmee onder criterium 3.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
1/9 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen		
Lasten	2	-576.400
Baten	n.v.t.	238.900
Nadelig saldo -€ 337.500		

(voordeel + / nadeel -)

Wet BUIG

Doordat o.a. kosten voor handhaving ten laste zijn gebracht van de BUIG-middelen is er sprake van een incidenteel nadeel ten opzichte van de raming van -€ 347.600.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 die samen een incidenteel voordeel geven van € 10.100.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>2/10 Werkgelegenheid</i>		
Lasten	n.v.t.	137.900
Baten	n.v.t.	-141.800
Nadelig saldo -€ 3.900		

Actieplan jeugdwerkloosheid

Uitgaven en inkomsten voor de toeleiding naar werk van jongeren zijn integraal vanuit de middelen voor het participatiebudget bekostigd. Dit is een voordeel op de lasten van € 137.900 en een nadeel op de baten -€ 137.900.

Diverse kleine verschillen

Er is een klein verschil onder de rapportagegrens van € 25.000 wat een incidenteel nadeel geeft van -€ 3.900.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>3/11 Huishoudelijke verzorging</i>		
Lasten	n.v.t.	-67.900
Baten	n.v.t.	-28.700
Nadelig saldo -€ 96.600		

Wmo uitvoering

Het incidenteel voordeel van € 40.200 betreft een verrekening van de afkoop van het regresrecht naar aanleiding van de regresovereenkomst 2015 tussen gemeenten en het Verbond van Verzekeraars (regresrecht is het recht op schadevergoeding of terugbetaling).

Wmo Huishoudelijke Verzorging

Het klantenaantal is in 2015 afgenomen, waardoor onderuitputting van het budget is ontstaan. De daling lijkt zich te stabiliseren. Het voordeel van € 25.500 is incidenteel, omdat voor 2016 hogere uurtarieven gelden, waardoor per saldo de kosten weer toenemen.

Wmo eigen bijdrage

De inning van de eigen bijdrage door het Centraal Administratie Kantoor (CAK) achter blijft door achterstanden. Daardoor is er onder de inkomsten een incidenteel nadeel van -€ 198.600.

Wmo Huishoudelijke verzorging PGB

Het aantal PGB klanten is licht gedaald, waardoor er een incidenteel voordeel is van € 17.100.

Diverse kleine verschillen

Er is een klein verschil onder de rapportagegrens van € 25.000 wat een incidenteel voordeel geeft van € 36.300.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>4 Gemeentelijk minimabeleid</i>		
Lasten	3	49.400
Baten	n.v.t.	0
Voordelig saldo € 49.400		

Minimabeleid

De Collectieve Zorgverzekering van de overdracht van de Wtcg naar gemeenten is bij de Wmo ondergebracht. Daardoor is er een incidenteel voordeel van € 63.800.

Schuldhelpverlening

In de eerste helft van 2015 zijn er meer nieuwe trajecten opgestart dan verwacht. Het incidenteel nadeel is -€ 25.900.

Diverse kleine verschillen

Er is een klein verschil onder de rapportagegrens van € 25.000 wat een incidenteel voordeel geeft van € 11.500.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>5/12 Participatiebudget</i>		
Lasten	n.v.t.	17.900
Baten	n.v.t.	7.800
Voordelig saldo € 25.700		

Participatiebudget wet inburgering

Dit betreft een aflopende regeling waar in 2015 minder gebruik van is gemaakt dan verwacht. Er is een structureel voordeel van € 25.700.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
6/13 Leges burgerzaken		
Lasten	1	-109.600
Baten	1	100.700
Nadelig saldo -€ 8.900		

Leges burgerzaken

Er is een structureel voordeel van € 100.700 door hogere inkomsten rijksleges van reisdocumenten met een geldigheidsduur van 10 jaar. Deze hogere opbrengst is volledig afgedragen aan het Rijk wat een structureel nadeel is van -€ 100.700.

Diverse kleine verschillen

Er is een klein verschil onder de rapportagegrens van € 25.000 wat een incidenteel nadeel geeft van -€ 8.900.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
7 Voorzieningen gehandicapten		
Lasten	n.v.t.	170.500
Baten	n.v.t.	0
Voordelig saldo € 170.500		

Voorzieningen Wmo - gehandicapten

Er is sprake van een incidenteel voordeel van € 129.200 omdat er minder aanvragen voor voorzieningen zijn geweest dan was verwacht.

Wmo advieskosten

Er is als gevolg van minder vraag naar voorzieningen ook minder extern advies aangevraagd. Er is een incidenteel voordeel van € 44.300.

Diverse kleine verschillen

Er is een klein verschil onder de rapportagegrens van € 25.000 wat een incidenteel nadeel geeft van -€ 3.000.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
8/4 Overige producten		
Lasten	2	-35.200
Baten	n.v.t.	-19.500
Nadelig saldo -€ 54.700		

Leerlingenvervoer

Door minder te vervoeren leerlingen en efficiënter samengestelde routes is er een voordeel van € 33.000. Het voordeel kan structureel worden afgeamd.

Vluchtelingen

Door een toegenomen taakstelling is er sprake van een overschrijding van -€ 70.200. Dit is een structureel nadeel.

Diverse kleine verschillen

Er is een klein verschil onder de rapportagegrens van € 25.000 wat een incidenteel nadeel geeft van -€ 17.500.

Totaal afwijkingen programma 3 De burger als Klant	Bedrag
Lasten	-413.400
Baten	157.400
Saldo	-256.000

2.2.3a.4 Gerealiseerde lasten en baten programma 3a De 3 Decentralisaties

Nr.	programma 3A: De 3 Decentralisaties	rekening 2014	begroting 2015	begroting na wijziging	rekening 2015	Verschil	
	Lasten		-11.113.200	-15.298.400	-13.444.800	1.853.600	V
	<i>Te specificeren als volgt:</i>						
1	WMO 'nieuwe stijl'		-4.505.200	-4.563.200	-3.256.600	1.306.600	V
2	Jeugdhulp		-6.608.000	-6.330.900	-5.937.200	393.700	V
3	Participatie		pm	-826.500	-580.700	245.800	V
4	Werkgelegenheid			-3.577.800	-3.670.300	-92.500	N
	Baten		-	-	9.100	9.100	V
2	Ouderbijdrage Jeugd			-	5.100	5.100	V
3	Participatie				4.000	4.000	V
	Saldo van baten en lasten		-11.113.200	-15.298.400	-13.435.700	1.862.700	V
5	dotatie reserve				-	-	
6	onttrekking reserve				-	-	
	Gerealiseerde resultaat		-11.113.200	-15.298.400	-13.435.700	1.862.700	V

2.2.3a.5 Toelichting afwijkingen programma 3a De 3 Decentralisaties

Toelichting begrotingsrechtmatigheid

De lasten van programma 3a zijn binnen het door de gemeenteraad totaal geautoriseerde bedrag gebleven.

(voordeel + / nadeel -)

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
1 Wmo nieuwe stijl		
Lasten	n.v.t.	1.306.600
Baten	n.v.t.	0
Voordelig saldo € 1.306.600		

Ondersteuning vrijwilligers t.b.v. de jeugd

Het traject 'begeleiding vrijwilligers in de jeugdhulp' is nog niet afgerond. Hierdoor is een incidenteel voordeel ontstaan van € 29.800. Om hieraan verder uitvoering te geven stellen wij voor het resterende budget door te schuiven naar 2016.

Wmo begeleiding en overige in natura

Vanwege achterstand bij de SVB zijn de meeste facturen nog niet in de cijfers verwerkt. Het jaar 2015 is als overgangsjaar te beschouwen waaraan nog geen conclusies kunnen worden verbonden. Het voordeel van € 633.000 is incidenteel.

Wmo Compensatie zieken en gehandicapten

De Wtcg is vervallen en hiervoor in de plaats is de regeling gekomen voor (aanvullende) ziektekostenverzekering voor minima. Dit geeft een incidenteel voordeel van € 370.200.

Wmo Mantelzorgwaardering

Er zijn in 2015 minder pluimen aangevraagd dan verwacht. Daarnaast was nog een deel van het budget gereserveerd voor verdere initiatieven op het gebied van mantelzorg. Dit is niet gebeurd in 2015. Hierdoor is er een incidenteel voordeel van € 160.200.

Wmo Maatschappelijke opvang

Er is sprake van een incidenteel voordeel van € 72.600, omdat er nog geen facturen van de gemeente Rotterdam zijn ontvangen voor activiteiten die door de gemeente Rotterdam worden uitgevoerd voor o.a. dak- en thuislozen.

Wmo Algemene voorzieningen

Beoordeling en besluitvorming inzake projectvoorstellen van zorgaanbieders en welzijnsinstellingen voor het fonds voor innovatie en preventie hebben pas in de tweede helft van het jaar plaats

gevonden. Hierdoor kon voor goedgekeurde projecten slechts een deel van de middelen van 2015 worden besteed. Het incidentele voordeel is € 80.500.

Inzet in gebiedsteams

Gezien de druk op de gebiedsteams is hier in 2015 versterkt op ingezet. Dekking hiervoor is gevonden vanuit de onderuitputting op 'Extramurale hulp voor jeugd met een beperking'. Het incidentele nadeel is -€ 75.600.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel voordeel van € 35.900.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
2/5 Jeugdhulp		
Lasten	n.v.t.	393.700
Baten	n.v.t.	5.100
Voordelig saldo € 398.800		

PGB jeugd met een beperking/WMO begeleiding en overige PGB

In mei 2016 ontvingen wij van de Sociale verzekeringsbank informatie over de werkelijke bestedingen van onze cliënten / budgethouders van onze verstrekte voorschotten. Er is een voordelig verschil van € 243.800 dat wordt veroorzaakt omdat de gemeente het maximum betaald heeft op de voorschotten, uitgaande van maximale benutting van indicatie/rechten door budgethouders. In de praktijk zijn de budgetten niet volledig benut.

Extramurale hulp voor jeugd met een beperking

Er is een overschot ontstaan omdat veel cliënten hebben gekozen voor de Wet Langdurige zorg (wordt bekostigd door het Zorgkantoor) in plaats van de Jeugdwet (wordt bekostigd door de gemeente). Deze keuzemogelijkheid geldt voor één jaar. Het incidentele voordeel is € 150.300.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel voordeel van € 4.700.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
3/6 Participatie		
Lasten	n.v.t.	245.800
Baten	n.v.t.	4.000
Voordelig saldo € 249.800		

Reïntegratieprojecten

Met het Project Impuls Werk is in de tweede helft van het jaar een inhaalslag gestart. In de eerste helft van 2015 hebben zich weinig klanten vanuit de nieuwe doelgroepen aangemeld voor een uitkering. Hierdoor is de investering in trajecten voor de nieuwe doelgroep achtergebleven bij de verwachting. Er is een incidenteel voordeel van € 257.900.

Diverse kleine verschillen

Er zijn kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel nadeel van -€ 8.100.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
4 Werkgelegenheid		
Lasten	n.v.t.	-92.500
Baten	n.v.t.	0
Nadelig saldo -€ 92.500		

Sociale werkvoorziening

Door een grotere taakstelling is er meer uitgegeven dan geraamd. Dit is een incidenteel nadeel van -€ 96.400.

Diverse kleine verschillen

Er zijn kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel voordeel van € 3.900.

Totaal afwijkingen programma 3a De 3 Decentralisaties	Bedrag
Lasten	1.853.600
Baten	9.100
Saldo	1.862.700

kunnen worden in de tweede tussenrapportage 2015, maar dat is niet gebeurd. Deze overschrijding valt daarmee onder criterium 3.

(voordeel + / nadeel -)

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>1 Brandweer en rampenbestrijding</i>		
Lasten	n.v.t.	4.400
Baten	n.v.t.	0
Voordelig saldo € 4.400		

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel voordeel van € 4.400.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>2 Gemeentelijk minimabeleid</i>		
Lasten	n.v.t.	-10.500
Baten	n.v.t.	0
Nadelig saldo -€ 10.500		

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel nadeel van -€ 10.500.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>3/9 Overige producten</i>		
Lasten	3 n.v.t.	-39.900
Baten	n.v.t.	- 122.200
Voordelig saldo € 1.000		163.100

Fraudebestrijding

De kosten voor fraudebestrijding, waaronder voor de inzet van externen, is niet op deze post geboekt, maar is vanuit de BUIG-middelen betaald, zoals afgesproken bij de 2e tussenrapportage 2015.

Voor de aanschaf en implementatie van een applicatie om signaal-gestuurd te kunnen handhaven was € 10.000 gereserveerd. Oriëntatie op een dergelijke applicatie heeft in 2015 plaatsgevonden. Indien besloten wordt tot aanschaf van deze applicatie, dan komen de kosten ten laste van het budget van 2016. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 38.300.

Overige maatregelen

Vanwege het inwinnen van juridisch advies voor complexe overeenkomsten en ingewikkelde handhavingstrajecten is er een incidenteel nadeel van -€ 39.900.

Opsporen hennepsteelt

In 2015 zijn 5 hennepkwekerijen opgerold. De kosten voor de ontruiming wordt op de overtreders verhaald. De verwachting is dat door een toenemende professionalisering het aantal op te rollen kwekerijen in de toekomst toeneemt. Er is een voordeel ontstaan van € 29.900.

Hiervan is € 16.000 structureel. Het resterende budget van € 25.000 moet voldoende zijn om, ook bij een toenemende professionalisering in de hennepwereld, kwekerijen op te rollen.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 die een incidenteel nadeel geven van -€ 27.300.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>4 Afvalstoffenheffing</i>		
Lasten	n.v.t.	0
Baten	n.v.t.	-24.400
Nadelig saldo -€ 24.400		

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 die incidenteel nadeel geven van -€ 24.400.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>5 Rioolheffing</i>		
Lasten	n.v.t.	0
Baten	n.v.t.	-51.500
Nadelig saldo -€ 51.500		

Rioolheffing

Het achterblijven van een deel van de oplevering van nieuwbouwwoningen in 2015 geeft een nadeel op de opbrengst van de rioolheffing woningen (gebruikers en eigenaren). Bij de bedrijfspanden is er sprake van een toename (5%) van de leegstand in 2015 met als gevolg een nadeel bij de rioolheffing niet-woningen (gebruikers). Voor de begroting 2016 is met deze hogere leegstand rekening gehouden. Voor 2015 heeft dit geleid tot een incidenteel nadeel van -€ 51.500.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>6 Lijkbezorgingsrechten</i>		
Lasten	n.v.t.	0
Baten	n.v.t.	21.800
Voordelig saldo € 21.800		

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 die een incidenteel voordeel geven van € 21.800.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>7 Bouwvergunningen</i>		
Lasten	n.v.t.	0
Baten	n.v.t.	-90.300
Nadelig saldo -€ 90.300		

Opbrengst WABO vergunningen

Het aantal bouwaanvragen voor de ontwikkeling van Nieuw Reijerwaard is in 2015 achter gebleven ten opzichte van de verwachting. De bouwprojecten zijn doorgeschoven naar de komende jaren .Dit resulteert in een incidenteel nadeel van -€ 90.300.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>8 Parkeerbelasting</i>		
Lasten	n.v.t.	0
Baten	n.v.t.	-116.200
Nadelig saldo -€116.200		

Betaald straatparkeren

Door het meer real time verkopen van parkeertijd en terugloop van het bezoek aan het winkelcentrum zijn de parkeeropbrengsten lager dan geraamd. Over het algemeen kan worden gesteld dat er minder parkeertijd wordt gekocht. Dit resulteert in een structureel nadeel op de baten van -€ 83.300.

Baten parkeerboetes

In 2015 zijn de parkeerautomaten omgebouwd om ze geschikt te maken voor betalen met pinpas en voor digitaal parkeren. Als gevolg daarvan moest worden overgegaan op digitaal handhaven van het betaald parkeren. De implementatie van het systeem om digitaal te handhaven heeft vertraging opgelopen. Als gevolg van deze vertraging zijn baten misgelopen, waardoor een incidenteel nadeel ontstaat van -€ 28.100.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen die samen een incidenteel nadeel geven van -€ 4.800.

Totaal afwijkingen programma 5 De burger als Onderdaan en Belastingbetaler	Bedrag
Lasten	-168.200
Baten	-97.500
Saldo	-265.700

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Wat daarvoor doen in 2015	Wat hebben we gedaan? Realisatie 2015	Toelichting op afwijking
Kerndoel: In Ridderkerk wordt de burger serieus genomen in het kader van de beleidsuitvoering van de gemeente.				
De gemeente controleert en handhaaft regels voldoende.	<ul style="list-style-type: none"> Oordeel burger handhaving regels*. Realisatie 2011: 6,2 Realisatie 2012: 6,2 Realisatie 2013: 5,9 Realisatie 2014: 5,9 Streefcijfer 2015: 6,2 Realisatie 2015: 6,0 	<ul style="list-style-type: none"> Verdere ontwikkeling afdeling Toezicht en Handhaving. Implementatie Handhavingsbeleidsplan Wabo. Ontwikkeling Handhavingsbeleidsplan APV. 	<ul style="list-style-type: none"> Processen worden geoptimaliseerd en teamontwikkeling wordt gestimuleerd Het Handhavingsbeleidsplan APV wordt in 2016 ontwikkeld, aansluitend op de herziening van de APV. 	<ul style="list-style-type: none"> Implementatie volgt in op vaststelling van het plan in 2016.
De woonlasten in de gemeente zijn in verhouding met de kwaliteit van wonen in de gemeente.	<ul style="list-style-type: none"> De burger oordeelt dat hij voldoende terugkrijgt voor zijn belastinggeld (bron: KING + PON, Deloitte en BMC)**. De burger oordeelt dat de gemeente zijn belastinggeld waard is (bron: PON, Deloitte en BMC)**. Woonlasten meerpersoons-huishoudens in verhouding tot vergelijkbare andere gemeenten én de regio (bron: KING)**. 	<ul style="list-style-type: none"> Processen binnen taakveld Belastingen optimaliseren. 	Deze acties zijn uitgevoerd.	
De gemeente heeft de zaken financieel goed op orde.	Weerstandsvermogen versus omzet (bron: PON, Deloitte en BMC)**. (Rekeningresultaat versus algemene middelen) (PON, Deloitte en BMC)**.	<ul style="list-style-type: none"> AO-beschrijvingen van het proces belastingen zijn geactualiseerd. 	Deze acties zijn uitgevoerd.	

* Bron: Waarstaatjegemeente

** De resultaten van gemeenten op deze vragen worden niet omgerekend naar een rapportcijfer.

2.2.6 Programma Bedrijfsvoering

2.2.6.1 Inleiding

Het raadsprogramma Bedrijfsvoering 2015 geeft inzicht in de middelen die de GR BAR van de gemeente Ridderkerk voor de bedrijfsvoering ontvangt. Tevens zijn op dit programma de lasten van de griffie en van de gemeentesecretaris verwerkt, welke niet zijn ondergebracht in de GR BAR-organisatie.

2.2.6.2 Trends en ontwikkelingen

BTW-nadeel BAR-samenwerking

Met de Belastingdienst is een discussie ontstaan of de BAR-organisatie BTW-vrijgestelde of BTW-belaste activiteiten uitvoert. Met andere woorden of de zogenaamde koepelvrijstelling geheel of gedeeltelijk kan worden toegepast. De belastingdienst heeft medio 2015 de toepassing van de koepelvrijstelling afgewezen.

Naar aanleiding van een uitspraak van de Staatssecretaris van Financiën in februari 2016 kan geconcludeerd worden dat het btw-nadeel als gevolg van de samenwerking aanzienlijk wordt beperkt, omdat de BAR-organisatie voldoet aan de aangepaste voorwaarden. Onduidelijk is nog vanaf welk moment het nieuwe beleid daadwerkelijk kan worden toegepast. Wij zijn nog in afwachting van de formalisering van dit nieuwe beleid en op de reactie hierop van de inspecteur. Naar verwachting volgt dit rond 1 juni 2016. Afhankelijk hiervan zullen vervolg acties in gang worden gezet.

2.2.6.3 Realisatie

Organisatieontwikkeling

Zie jaarstukken 2015 van de BAR-organisatie.

2.2.6.4 Gerealiseerde lasten en baten programma 6 Bedrijfsvoering

Nr.	programma 6: Bedrijfsvoering	rekening 2014	begroting 2015	begroting na wijziging	rekening 2015	rekening 2015	Vershil
1	Lasten	-24.739.700	-23.990.100	-26.038.600	-26.433.926	-26.433.900	-395.300 N
2	Baten	1.422.700	813.200	986.800	704.845	704.800	-282.000 N
	Saldo van baten en lasten	-23.317.000	-23.176.900	-25.051.800	-25.729.081	-25.729.100	-677.300 N
	dotatie reserve		-	-	-		-
	onttrekking reserve		-	-	-		-
	Gerealiseerde resultaat	-23.317.000	-23.176.900	-25.051.800	-25.729.081	-25.729.100	-677.300 N

2.2.6.5 Toelichting afwijkingen programma 6 Bedrijfsvoering

Toelichting begrotingsrechtmatigheid

Op het totaal van de lasten van programma 6 is een nadeel ten opzichte van de raming ontstaan. Hiervan betreft € 99.900 een nadeel op verzekeringen en personeelskosten. Dit had gemeld kunnen worden in de tweede tussenrapportage 2015, maar dat is niet gebeurd. Deze overschrijding valt daarmee onder categorie 3.

(voordeel + / nadeel -)

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
1 Lasten bedrijfsvoering	2/3	-395.300
2 Baten bedrijfsvoering	n.v.t.	-282.000
Nadelig saldo -€ 677.300		

BAR-bijdrage

Op de geraamde BAR-bijdrage is een nadeel ontstaan van -€ 273.900. Zie voor een toelichting de jaarstukken 2015 van de BAR-organisatie.

Toerekening bedrijfsvoering aan grondexploitatie en investeringen

De toerekening van concernoverhead aan grondexploitaties en uren personeel aan grondexploitaties en investeringen is lager dan geraamd. Oorzaak is minder omzet bij de grondexploitaties en achterblijven van de uitvoering van investeringen bij de planning in de begroting. Dit is een ontwikkeling die de laatste jaren tot steeds grotere afwijkingen ten opzichte van de begroting heeft geleid. Vanaf 2016 is de begroting voor de toerekening van uren personeel al verlaagd, maar gelet op de rekening 2015 is verdere verlaging reëel. Het structureel nadeel op de lasten is -€ 238.000, het incidenteel nadeel is -€ 46.700.

Verzekeringen

Het nadeel wordt vooral veroorzaakt doordat de CAR-verzekering niet toegerekend is aan de projecten waarvoor deze wordt afgesloten. In voorgaande jaren gebeurde dit wel en daarop is de raming gebaseerd. De totale premie is op het programma bedrijfsvoering verantwoord en niet verdeeld. Dit leidt tot een incidenteel nadeel op de lasten van -€ 56.000.

Personeelslasten

In de begroting 2015 is geen rekening gehouden met de kosten van de voormalige bedrijfsarts en de beiaardier. Vanaf 2016 zijn de lasten wel in de begroting opgenomen. Het nadeel van -€ 43.900 is daarom incidenteel.

Voorziening dubieuze debiteuren

De stand van de voorziening dubieuze debiteuren in december 2015 was € 676.800. In februari 2016 is een analyse gemaakt van de vorderingen per 31 december 2015. Naar verwachting was daarvan € 710.300 niet invorderbaar. De voorziening dubieuze debiteuren is daarom verhoogd. Dit is een incidenteel nadeel van -€ 33.500.

Diverse kleine afwijkingen

Er zijn diverse kleine afwijkingen onder de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel voordeel van € 14.700.

2.2.6.6 Doelen, effecten, prestatie-indicatoren en activiteiten Programma 6 Bedrijfsvoering

Vanaf januari 2014 is de gezamenlijke BAR ambtelijke organisatie daadwerkelijk van start gegaan. Voortvloeiend uit de door de raden vastgestelde documenten "BAR-beter" en "BAR-code" zijn vijf kritische succesbepalende factoren benoemd waar de BAR-organisatie bewust op inzet:

1. Hoogwaardige dienstverlening;
2. Sterke omgevingsgevoeligheid;
3. Innoverende organisatiecultuur;
4. Efficiënte en transparante bedrijfsvoering;
5. Financiën op orde

Totaal afwijkingen programma 6 Bedrijfsvoering	Bedrag
Lasten	-395.300
Baten	-282.000
Saldo	-677.300

2.2.7 Hoofdstuk Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

2.2.7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen op een rij gezet. De belangrijkste zijn de algemene uitkering en de lokale heffingen. Het hoofdstuk heeft dus een verzamel functie. Specifieke (beleids)doelen aangaande de hier verzamelde cijfers zijn te vinden in de paragrafen lokale heffingen, financiering en bedrijfsvoering.

2.2.7.2 Gerealiseerde lasten en baten hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Nr.	hoofdstuk 7: Financiering en dekkingsmiddelen	rekening 2014	begroting 2015	begroting na wijziging	rekening 2015	Vershil	
1	<u>Lokale heffingen</u>						
	Lasten	-101.600	-41.000	-41.000	-13.500	27.500	V
	Baten	8.114.000	8.255.000	8.200.300	8.276.300	76.000	V
	Saldo	8.012.400	8.214.000	8.159.300	8.262.800	103.500	V
2	<u>Algemene uitkering</u>						
	Lasten		-	-		-	
	Baten	43.536.000	49.943.400	54.089.300	54.374.000	284.700	V
	Saldo	43.536.000	49.943.400	54.089.300	54.374.000	284.700	V
3	<u>Dividend</u>						
	Lasten		-	-	-	-	
	Baten	1.788.000	1.513.700	1.378.300	1.354.300	-24.000	N
	Saldo	1.788.000	1.513.700	1.378.300	1.354.300	-24.000	N
4	<u>Financiering</u>						
	Lasten	-21.300	-12.200	-12.200	-102.100	-89.900	N
	Baten	3.357.500	3.073.600	3.073.600	3.425.200	351.600	V
	Saldo	3.336.200	3.061.400	3.061.400	3.323.100	261.700	V
5	<u>Onvoorzien</u>						
	Lasten		-50.000	-50.000		50.000	V
	Baten					-	
	Saldo		-50.000	-50.000		50.000	V
6	<u>Algemene lasten en baten/overig</u>						
	Lasten	-1.700	-91.100	-103.400	-22.500	80.900	V
	Baten	162.200			-	-	
	Saldo	160.500	-91.100	-103.400	-22.500	80.900	V
7	<u>Kostenplaatsen</u>						
	Lasten	-87.100	2.900	-240.700	-400.000	-159.300	N
	Baten		-3.500	8.800		-8.800	N
	Saldo	-87.100	-600	-231.900	-400.000	-168.100	N
	Saldo van baten en lasten	56.746.000	62.590.800	66.303.000	66.891.700	588.700	V
8	Toevoeging reserve	-793.600	-894.700	-2.585.600	-999.100	1.586.500	V
9	Onttrekking reserve	1.639.600	3.312.300	5.477.600	3.345.600	-2.132.000	N
	Totaal reserve mutaties	846.000	2.417.600	2.892.000	2.346.500	-545.500	N
	Gerealiseerde resultaat	57.592.000	65.008.400	69.195.000	69.238.200	43.200	V

2.2.7.3 Toelichting afwijkingen hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Toelichting begrotingsrechtmatigheid

De geraamde lasten van hoofdstuk 7 financiering en algemene dekkingsmiddelen worden overschreden met € 90.800. De grootste oorzaak is een nadelig resultaat op de rente. In direct verband hiermee staat onder de baten de hogere opbrengst aan bespaarde rente van onderdeel Financiering.

(voordeel + / nadeel -)

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>1 Lokale heffingen</i>		
Lasten	n.v.t.	27.500
Baten	n.v.t.	76.000
Voordelig saldo € 103.500		

Lokale heffingen

De voorziening voor debiteuren belastingen kon worden verlaagd. Ook blijkt de totale WOZ-waarde van de woningen blijkt hoger te zijn dan waarvan bij de begroting is uitgegaan. Daardoor is er een hogere opbrengst onroerende-zaakbelastingen. Het voordeel van € 103.500 is incidenteel.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>2 Algemene uitkering</i>		
Lasten	n.v.t.	0
Baten	n.v.t.	284.700
Voordelig saldo € 284.700		

Algemene uitkering

Het voordeel van € 284.700 wordt onder andere veroorzaakt door de positieve gevolgen vanuit de septembercirculaire 2015 (€ 256.000) en decembercirculaire 2015 (-/- € 156.000) per saldo betekent dit een voordeel van € 100.000. Hierover is de raad geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief. Verder ijlen de afrekeningen van de eerdere, in dit geval van 2013 en 2014, algemene uitkeringsjaren altijd na. In het afgelopen boekjaar 2015 leverde dit een voordeel op van € 184.700.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>3 Dividend</i>		
Lasten	n.v.t.	0
Baten	n.v.t.	-24.000
Nadelig saldo -€ 24.000		

Dividend

De dividenduitkering van de NV MAR is in de 2^e tussenrapportage 2015 gebaseerd op het verwachte dividend over 2015 en niet op het werkelijk ontvangen dividend over 2014. Dividenden moeten verantwoord worden in het jaar waarin zij worden uitgekeerd en dat is altijd van een voorafgaand jaar. Dit is een incidenteel nadeel van -€ 25.400. Zie ook de toelichting bij Afvalinzameling en -verwerking van programma 4 De Burger als wijkbewoner, onderdeel Voorziening afvalstoffenheffing.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen onder de rapportagegrens van € 25.000 die een incidenteel voordeel geven van € 1.400.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>4 Financiering</i>		
Lasten	n.v.t.	-89.900
Baten	n.v.t.	351.600
Voordelig saldo € 261.700		

Financiering

Er is een hoger saldo van reserves en voorzieningen per 1 januari 2015 dan geraamd. Daardoor is er een hogere bespaarde rente van € 260.500. Het restant van € 1.200 van het voordeel bestaat uit kleine afwijkingen bij de rente van geldleningen. De voordelen zijn incidenteel.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>5 Onvoorzien</i>		
Lasten	n.v.t.	50.000
Baten	n.v.t.	0
Voordelig saldo € 50.000		

Onvoorziene uitgaven

In 2015 is geen beroep op de post onvoorziene uitgaven onderdeel bedrag per inwoner gedaan. Het voordeel van € 50.000 is incidenteel.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>6 Algemene lasten en baten/overig</i>		
Lasten	n.v.t.	80.900
Baten	n.v.t.	0
Voordelig saldo € 80.900		

Stelpost

Er is in de begroting op hoofdstuk 7 een stelpost van € 64.000 opgenomen voor verhoging van de BAR-bijdrage door indexering van de loonkosten van de BAR-organisatie. De bijdrage aan de BAR-organisatie wordt volledig verantwoord op programma 6. De stelpost had bij tussenrapportage 2015 van hoofdstuk 7 naar programma 6 overgebracht moeten worden, maar dat is niet gebeurd.

Investeringsvolume

In 2015 is het geraamde investeringsvolume niet volledig gebruikt. Het niet gebruikte deel is vrijgevallen. Het incidentele voordeel is € 29.400.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine afwijkingen onder de rapportagegrens van € 25.000 die bij elkaar een incidenteel nadeel van -€ 12.500 geven.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>7 Kostenplaatsen</i>		
Lasten	1	-159.300
Baten	n.v.t.	-8.800
Nadelig saldo -€ 168.100		

Rente

Door hogere rentelasten is op de kostenplaats kapitaallasten een nadeel ontstaan van -€ 159.300.

Diverse kleine verschillen

Er zijn diverse kleine verschillen ontstaan binnen de rapportagegrens van € 25.000 met een incidenteel nadeel -€ 8.800.

Omschrijving	Rechtmatigheidscriterium	Bedrag afwijking
<i>8 Toevoeging reserve</i>	n.v.t.	1.586.500
<i>9 Onttrekking reserve</i>	n.v.t.	-2.132.000
Nadelig saldo -€ 545.500		

Algemene reserve

Bij grondverkoop is er een toeslag stadsuitbreiding die vanuit de grondexploitaties wordt afgedragen aan de algemene reserve. Door aanzienlijk minder grondverkoop dan geraamd is minder in de algemene reserve gestort. Dit is een voordeel van € 153.600.

De bespaarde rente over de boekwaarde van de reserves en voorzieningen heeft grotendeels een specifieke bestemming. Het restant wordt aan de algemene reserve toegevoegd. Doordat de boekwaarde van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2015 hoger is dan geraamd in de begroting is er meer bespaarde rente aan de algemene reserve toegevoegd. Dit is een nadeel van -€ 255.800.

2.2.9 Saldo lasten en baten en gerealiseerd resultaat

Saldo	rekening 2014	begroting 2015	begroting na wijziging	rekening 2015	Vershil	
programma 1: Burger als Partner	-14.099.700	-14.153.900	-13.118.700	-12.444.800	673.900	V
programma 2: Burger als kiezer	-2.107.900	-2.167.800	-2.634.300	-2.362.300	272.000	V
programma 3: Burger als klant	-5.530.800	-5.689.100	-3.494.400	-3.750.400	-256.000	N
programma 3a: De 3 decentralisaties	-	-11.113.200	-15.298.400	-13.435.700	1.862.700	V
programma 4: Burger als wijkbewoner	-16.429.000	-18.038.200	-18.210.100	-17.251.300	958.800	V
programma 5: Burger als onderdaan en belastingbetaler	7.730.100	8.460.700	8.461.900	8.196.200	-265.700	N
programma 6: Bedrijfsvoering	-23.317.100	-23.176.900	-25.051.800	-25.729.100	-677.300	N
Totaal Programma's	-53.754.500	-65.878.400	-69.345.800	-66.777.400	2.568.400	V
hoofdstuk 7: Financiering en dekkingsmiddelen	56.746.200	62.640.800	66.353.000	66.891.700	538.700	V
Onvoorzien	-	-50.000	-50.000	-	50.000	V
Saldo van lasten en baten	2.991.700	-3.287.600	-3.042.800	114.300	3.157.100	V
Reservemutaties (diverse programma's)	561.000	3.374.800	3.042.800	1.990.800	-1.052.000	N
Gerealiseerde resultaat	3.552.700	87.200	-	2.105.100	2.105.100	V

Paragrafen

2.3 Paragrafen

2.3.1 Paragraaf Lokale Heffingen

2.3.1.1 Inleiding

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de heffing waarvan de besteding gebonden is (niet vrij aanwendbaar, bijv. afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges) en op de heffing waarvan de besteding niet gebonden is (vrij aanwendbaar, bijv. onroerende-zaakbelastingen (OZB), hondenbelasting, precariobelasting).

Beleidsuitgangspunten

In de Belastingnota 2011 en de Kadernota 2015 zijn de (beleids-)uitgangspunten benoemd voor het heffen van belastingen en het tarievenbeleid. Deze uitgangspunten worden als richtlijn gebruikt bij de jaarlijkse vaststelling van de tarieven, de paragraaf lokale heffingen en de programmabegroting. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Voor de belastingtarieven geldt dat de lokale lasten niet meer dan trendmatig zullen stijgen (inflatiecorrectie). De raad is vrij om indien de financieel-economische situatie daartoe noopt, van dit uitgangspunt af te wijken;
- Voor het bepalen van de hoogte en de samenstelling van de tarieven voor (gebonden) heffingen geldt dat deze tarieven maximaal kostendekkend (100%) moeten zijn;
- Bij de tariefberekeningen kunnen bijdragen van bepaalde producten / diensten in mindering worden gebracht op de kosten van het product. Daaronder vallen ook ten aanzien van producten opgebouwde bestemmingsreserves. Hiermee wordt bereikt dat de tariefberekening op de netto kosten wordt gebaseerd;
- De kosten van oninbare vorderingen en de kosten voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid worden binnen de gemeente Ridderkerk in principe doorberekend in de tarieven;
- Evenals voor 2014 zijn wij uitgegaan van het tot nu toe geldende uitgangspunt dat de hogere bedragen die aan BTW mogen worden toegerekend niet méér zijn dan wat aan overhead minder kan worden toegerekend.

Kostenonderbouwing

De tarieven van de gebonden heffingen mogen in principe maximaal kostendekkend zijn. Om deze tarieven vast te kunnen stellen, worden alle kosten die samenhangen met het betreffende product / dienst daaraan toegerekend. Hierbij zijn de richtlijnen en kostentoe rekeningsmethoden uit de *handreiking kostentoe rekening leges en tarieven* van het Ministerie van Binnenlandse Zaken toegepast. Toepassing van de handreiking moet leiden tot een inzichtelijker kostenopbouw van de tarieven van de gebonden heffingen.

Koopkracht eigen inkomsten

Volgens het tarievenbeleid moet de koopkracht van de eigen inkomsten worden gehandhaafd. Deze eigen inkomsten dienen ter dekking van de uitgaven van de gemeente. De inflatoire ontwikkeling van deze uitgaven betreffen salariscorrecties volgens de CAO en prijscorrecties. Voor de compensatie van salaris- en prijscorrecties wordt uitgegaan van prognoses van het Centraal Plan Bureau voor overheidsconsumptie. De correctie van de tarieven voor 2015 wordt berekend op basis van de verhouding tussen de loonstijgingen en de prijsstijgingen. De trendmatige groei 2015 ten opzichte van 2014 is 1,5%.

2.3.1.2 Overzicht geraamde en gerealiseerde opbrengsten belastingen en lokale heffingen

Hierna treft u een totaal overzicht aan van in de begroting geraamde en gerealiseerde opbrengsten van de ongebonden heffingen en de gebonden heffingen.

Ongebonden heffingen

Ongebonden heffingen	Progr.	Begroting opbrengsten 2015		Realisatie 2015	Verschil t.o.v na wijziging
		Primitief	Na wijziging		
Financiering / algemene dekkingsmiddelen					
Onroerende-zaakbelastingen	7	8.155.800	8.101.100	8.179.900	+ 78.800
Precariobelasting	7	92.100	92.100	93.512	+ 1.412
Baatbelasting	7	3.300	3.300	1.945	-1.355
Aanwending reserve baatbelasting	7	25.000	23.500	23.544	+ 44
Straatparkeren en parkeerboetes	5	490.500	490.500	374.350	- 116.150

Toelichting

Onroerende zaakbelasting

De totale WOZ-waarde van de woningen blijkt hoger te zijn dan aanvankelijk bij de begroting is uitgegaan. Daarnaast zijn er in 2015 minder bezwaarschriften binnen gekomen waardoor er beduidend minder verminderingen op de aanslagen onroerende zaakbelastingen zijn toegekend. Het voorgaande heeft geleid tot een incidenteel positief resultaat.

Straat parkeren en parkeerboetes

In 2015 hebben er minder automobilisten gebruik gemaakt van de betaalde parkeerplaatsen in het centrum van Ridderkerk. Hierdoor zijn er minder inkomsten. De mogelijkheid om real time te parkeren met je mobiel heeft ook ertoe geleid dat het aantal verkochte parkeerminuten is afgenomen. In 2015 zijn de parkeerautomaten omgebouwd om ze geschikt te maken voor betalen met pinpas en voor digitaal parkeren. Als gevolg daarvan moest worden overgegaan op digitaal handhaven van het betaald parkeren. De implementatie van het systeem om digitaal te handhaven heeft vertraging opgelopen. Het gevolg hiervan is dat er incidenteel minder inkomsten zijn gerealiseerd dan de geraamde inkomsten aan parkeerboetes.

Gebonden heffingen

Gebonden heffingen	Progr.	Begroting 2015		Realisatie 2015	Verschil tov na wijziging
		primair	na wijziging		
Marktgelden	4	48.400	48.400	42.500	- 5.900
Haven- en kadegelden	4	1.200	1.200	1.980	+ 780
Leges burgerzaken	3	769.700	691.000	782.000	+ 91.000
Afvalstoffenheffing	5	4.866.100	4.866.100	4.841.720	- 24.320
Rioolheffing	5	3.780.400	3.780.500	3.728.970	- 51.530
Leges gemeentelijke vergunningen	5	912.600	912.600	827.480	- 85.120
Lijkbezorgingrechten	5	686.900	686.900	708.690	+ 21.790

Toelichting

Rioolheffing

Het achterblijven van een deel van de oplevering van nieuwbouwwoningen in 2015 heeft geresulteerd in een incidenteel negatief resultaat van de rioolheffing woningen (gebruikers en eigenaren). Bij de bedrijfspanden is er sprake van een toename (5%) van de leegstand in 2015 met als gevolg dat er een incidenteel negatief resultaat is van de rioolheffing niet-woningen (gebruikers). Voor de begroting 2016 is met dit hogere leegstandspercentage reeds rekening gehouden. Deze twee zaken hebben geleid tot een incidenteel negatief resultaat.

Leges Burgerzaken

2015 is het eerste volle jaar waarin de leges van de reisdocumenten met een geldigheid van 10 jaar zichtbaar zijn. Het reisdocument met een geldigheid van 10 jaar is 16,05 euro duurder dan het

Garantstelling

In het verleden zijn er garantstellingen geweest voor leningen aan derden. Het betreft hier met name garantstellingen die onder de garantie van de Wet Sociale Woningbouw vallen door middel van een zogenoemde achtervang-overeenkomst.

Het totaal van de indirecte garantstellingen bedraagt per 31-12-2015 € 155,7 miljoen. Het risico dat wij lopen bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van ons weerstandvermogen.

2.3.4.6 Relatiebeheer

Met onze huisbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), vindt periodiek overleg plaats, waarbij eventuele nieuwe ontwikkelingen worden besproken.

In 2015 is opnieuw regelmatig gebruik gemaakt van de verschillende adviserende instanties, om zodoende optimaal te kunnen profiteren van de beschikbare financiële instrumenten.

In ons treasurystatuut hebben wij de administratieve organisatie, interne controle en informatievoorziening uitvoerig beschreven. Handhaving hiervan en optimalisatie blijven onze aandacht houden.

2.3.5 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt vanaf 1 januari 2014 via de GR BAR-organisatie uitgevoerd. Over 2015 is een bedrag van € 26.200.200 hiervoor aan de GR BAR-organisatie betaald.

2.3.6 Paragraaf Verbonden partijen

2.3.6.1 Doel

Algemeen doel: genereren van sturingsinformatie voor de raad, met andere woorden: met de informatie uit deze paragraaf kan de raad beleidslijnen vast- en bijstellen.

Specifiek doel: het in beeld brengen en beheersen van de bestuurlijke én financiële belangen in deelnemingen.

Achtergrond informatie: door de paragraaf verbonden partijen heeft de raad invloed op deelnemingen door het stellen van kaders. De paragraaf geeft aan wat de visie van de raad is op de verbonden partijen in relatie tot de doelstellingen uit de programma's en wat de (beleids) voornemens zijn. Het gaat om vragen als: Wat willen we met de verbonden partijen? (visie/doel). Welke rol spelen ze in programma's? (Beleidsvoornemens). Vervolgens kan er op toegezien worden of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente(raad) en of de gewenste beleidsvoornemens van de gemeente(raad) via de verbonden partijen gerealiseerd zijn. In deze paragraaf is de informatie opgenomen conform de nota Verbonden Partijen (raadsbesluit 23 april 2009). In 2015 is een nieuwe nota verbonden partijen voorbereid die begin 2016 ter besluitvorming zal worden aangeboden.

2.3.6.2 Besteding op de raadsprogramma's

In het volgende overzicht zijn de verbonden partijen opgenomen met de geraamde bijdrage van de gemeente, c.q. het te ontvangen dividend.

Nr.	Omschrijving	voordeel +, nadeel -		
		Begroting		Rekening
		primair	na wijziging	
	Gemeenschappelijke regelingen			
1	Koepelschap buitenstedelijk groen	0		
2	Natuur- en recreatiegebied IJsselmonde	-327.400	-398.000	-236.400
3	Stadsregio Rotterdam	-210.000	-210.000	0
4	Metropoolregio Rotterdam Den Haag	0		-110.900
5	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijmond	-1.894.300	-1.894.300	-1.889.900
6	GGD-Rotterdam Rijnmond	-305.900	-305.900	-284.500
7	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond	-773.500	-773.500	-773.500
8	Nieuw Reijerwaard	0	0	0
9	Jeugdhulp Rijnmond	0	-5.203.700	-5.203.400
10	BAR-organisatie	-23.681.300	-25.926.300	-26.200.200
	Deelnemingen			
11	Eneco NV	1.250.000	1.159.800	1.159.800
12	BNG NV	132.800	50.800	50.800
13	Oasen NV	0	0	0
14	NV MAR	130.900	167.700	142.300
15	NV BAR-Afvalbeheer	0	0	0

2.3.6.3 Toelichting gemeenschappelijke regelingen

1. Naam:	Gemeenschappelijke regeling Koepelschap Buitenstedelijk Groen
Openbaar belang: (doel van de regeling)	Financiering en programmering buitenstedelijk groen.
Visie: (wat willen we met de verbonden partij bereiken)	De gemeenschappelijke regeling Koepelschap Buitenstedelijk groen werkt feitelijk als een vereveningsinstrument. Alle kosten die de deelnemers maken ten behoeve van de realisering en instandhouding van de buitenstedelijke recreatieprojecten worden bij elkaar opgeteld en op basis van de in 1987 vastgestelde verdeelsleutel naar rato van het aantal inwoners over de gemeenten herverdeeld. De gemeenten betalen rechtstreeks aan de schappen waarin zij deelnemen. Als blijkt dat een gemeente meer betaalt aan een schap dan de kosten van de gemeente op basis van de verdeelsleutel bedragen, dan ontvangt deze gemeente geld terug van het Koepelschap.
Beleidsvoornemens uit de programma's: (gemeentelijke beleidsdoelen inclusief beoogde effecten en prestatie-indicatoren)	Niet van toepassing. Het beleid zit bij het Natuur- en Recreatieschap.
Zeggenschap gemeente: (bestuurlijke inbreng / bestuurlijk belang)	1 lid AB (portefeuillehouder Buitenstedelijk groen)
Overige ontwikkelingen / veranderingen: (Algemene financiële positie, risico's & kansen gedurende het begrotingsjaar in het belang van de verbintenis, art 69 BBV)	De provincie Zuid-Holland heeft in het coalitieakkoord 2011 – 2015 de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de instandhouding van recreatiemogelijkheden bij de samenwerkende gemeenten neergelegd. In 2013 is een traject in gang gezet, dat er toe moet leiden, dat duidelijk moet worden hoe deze bestuurlijke verantwoordelijkheid in de toekomst verder vorm wordt gegeven. Inzet van de provincie is terugtreding uit de GR Koepelschap. In 2015 is de voorbereiding gestart om eind 2016 tot besluitvorming te komen over opheffing van het Koepelschap.

2. Naam:	Gemeenschappelijke regeling voor het Natuur- en Recreatiegebied IJsselmonde
Openbaar belang: (doel van de regeling)	Ontwikkelen en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap.
Visie: (wat willen we met de verbonden partij bereiken)	Op 15 juni 2012 heeft het Algemeen Bestuur het beleidsplan vastgesteld. In 2015 en 2016 zijn en worden scenario's uitgewerkt om te bezien of en hoe de GR NRIJ kan worden beëindigd en hoe in het beheer van de gebieden op een andere wijze kan worden voorzien.
Beleidsvoornemens uit de programma's: (gemeentelijke beleidsdoelen inclusief beoogde effecten en prestatie-indicatoren)	De activiteiten van de regeling dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit programma 1 De burger als Partner. De aanleg van de tweede fase Donckse Velden is in 2015 afgerond. Dit deelgebied van de Donckse Velden komt na oplevering in 2015 ook in beheer en onderhoud bij het Natuur- en Recreatieschap. Het NRIJ exploiteert buitenstedelijke recreatieve groengebieden op IJsselmonde.
Zeggenschap gemeente: (bestuurlijke inbreng / bestuurlijk belang)	2 Algemeen bestuursleden waarvan 1 in het Dagelijks Bestuur.
Overige ontwikkelingen / veranderingen: (Algemene financiële positie, risico's & kansen gedurende het begrotingsjaar in het belang van de verbintenis, art 69 BBV)	In 2015 heeft er een scenario-onderzoek plaats gevonden naar de toekomst van het recreatieschap. Het Algemeen Bestuur heeft een voorkeur uitgesproken voor de scenario's waarin het recreatieschap wordt opgeheven, waarna de gronden worden overgedragen aan de gemeenten en/of terrein behorende organisaties. In 2016 worden die (2) scenario's verder uitgewerkt. Eind 2016 zou besluitvorming over opheffing van het recreatieschap moeten volgen. De raad is hierover geïnformeerd bij brief van 9 december 2015.

3. Naam:	Stadsregio Rotterdam (in liquidatie)
Openbaar belang: (doel van de regeling)	Regionaal Bestuur (WGR), tot 1 juli 2015

Jaarrekening

3 Jaarrekening

3.1 Baten en lasten per programma

3.1.1 Saldo baten en lasten - gerealiseerd resultaat

Gerealiseerde lasten en baten per programma

Omschrijving	Begroting 2015		rekening 2015	Verschil	
	Primair	na wijziging			
programma 1: Burger als Partner					
Lasten	-31.260.500	-31.212.000	-26.834.600	4.377.400	V
Baten	17.106.600	18.093.300	14.389.800	-3.703.500	N
Saldo van baten en lasten	-14.153.900	-13.118.700	-12.444.800	673.900	V
programma 2: Burger als kiezer					
Lasten	-2.167.800	-3.162.300	-2.896.700	265.600	V
Baten	-	528.000	534.400	6.400	V
Saldo van baten en lasten	-2.167.800	-2.634.300	-2.362.300	272.000	V
programma 3: Burger als klant					
Lasten	-22.154.200	-17.661.800	-18.075.200	-413.400	N
Baten	16.465.100	14.167.400	14.324.800	157.400	V
Saldo van baten en lasten	-5.689.100	-3.494.400	-3.750.400	-256.000	N
programma 3a: De 3 decentralisaties					
Lasten	-11.113.200	-15.298.400	-13.444.800	1.853.600	V
Baten	-	-	9.100	9.100	V
Saldo van baten en lasten	-11.113.200	-15.298.400	-13.435.700	1.862.700	V
programma 4: Burger als wijkbewoner					
Lasten	-20.411.200	-21.214.300	-20.616.500	597.800	V
Baten	2.373.000	3.004.200	3.365.200	361.000	V
Saldo van baten en lasten	-18.038.200	-18.210.100	-17.251.300	958.800	V
programma 5: Burger als onderdaan en belastingbetaler					
Lasten	-2.434.800	-2.433.600	-2.601.800	-168.200	N
Baten	10.895.500	10.895.500	10.798.000	-97.500	N
Saldo van baten en lasten	8.460.700	8.461.900	8.196.200	-265.700	N
programma 6: Bedrijfsvoering					
Lasten	-23.990.100	-26.038.600	-26.433.900	-395.300	N
Baten	813.200	986.800	704.800	-282.000	N
Saldo van baten en lasten	-23.176.900	-25.051.800	-25.729.100	-677.300	N
Totaal lasten alle programma's	-113.531.800	-117.021.000	-110.903.500	6.117.500	V
Totaal baten alle programma's	47.653.400	47.675.200	44.126.100	-3.549.100	N
Saldo (A)	-65.878.400	-69.345.800	-66.777.400	2.568.400	V
hoofdstuk 7: Financiering en dekkingsmiddelen					
Lasten	-191.400	-447.300	-538.100	-90.800	N
Baten	62.782.200	66.750.300	67.429.800	679.500	V
Saldo van baten en lasten (B)	62.590.800	66.303.000	66.891.700	588.700	V
Saldo van baten en lasten (C=A+B)	-3.287.600	-3.042.800	114.300	3.157.100	V

Reservemutaties per programma

Omschrijving	Begroting 2015		rekening 2015	Verschil	
	Primair	na wijziging			
programma 1: Burger als Partner					
dotatie reserve	-375.400	-1.205.400	-1.277.900	-72.500	N
onttrekking reserve	348.000	733.200	702.700	-30.500	N
Gerealiseerde resultaat	-27.400	-472.200	-575.200		
programma 2: Burger als kiezer					
dotatie reserve	-	-	0	-	
onttrekking reserve	-	-	0	-	
Gerealiseerde resultaat	-	-	0		
programma 3: Burger als klant					
dotatie reserve	-7.700	-7.700	-7.700	-	
onttrekking reserve	23.100	23.100	23.100	-	
Gerealiseerde resultaat	15.400	15.400	15.400		
programma 3a: De 3 decentralisaties					
dotatie reserve	-	-	0	-	
onttrekking reserve	-	-	0	-	
Gerealiseerde resultaat	-	-	0		
programma 4: Burger als wijkbewoner					
dotatie reserve	-2.150.200	-1.975.200	-1.967.100	8.100	V
onttrekking reserve	2.423.100	2.559.300	2.147.700	-411.600	N
Gerealiseerde resultaat	272.900	584.100	180.600		
programma 5: Burger als onderdaan en belastingbetaler					
dotatie reserve	-1.500	-1.500	-1.500	-	
onttrekking reserve	697.800	25.000	25.000	-	
Gerealiseerde resultaat	696.300	23.500	23.500		
programma 6: Bedrijfsvoering					
dotatie reserve	-	-	0	-	
onttrekking reserve	-	-	0	-	
Gerealiseerde resultaat	-	-	0		
hoofdstuk 7: Financiering en dekkingsmiddelen					
dotatie reserve	-894.700	-2.585.600	-999.100	1.586.500	V
onttrekking reserve	3.312.300	5.477.600	3.345.600	-2.132.000	N
Gerealiseerde resultaat	2.417.600	2.892.000	2.346.500		
Gerealiseerde resultaat	3.374.800	3.042.800	1.990.800	-1.052.000	N
Omschrijving	Begroting 2015		rekening 2015	Verschil	
	Primair	na wijziging			
Totaal dotaties (D)	-3.429.500	-5.775.400	-4.253.300	1.522.100	V
Totaal onttrekkingen (E)	6.804.300	8.818.200	6.244.100	-2.574.100	N
Saldo Reserves	3.374.800	3.042.800	1.990.800	-1.052.000	N
Gerealiseerde resultaat (C+D+E)	87.200	-	2.105.100	2.105.100	V

3.1.2 Toelichting op afwijkingen

De toelichting op de afwijkingen tussen de geraamde bedragen na wijziging en de realisatie is per raadsprogramma opgenomen onder het Jaarverslag.

3.1.3 Overzicht aanwending post onvoorziene uitgaven

In de begroting 2015 werd voor onvoorziene uitgaven een bedrag geraamd van € 1 per inwoner, afgerond € 50.000. In 2015 is de post onvoorzien niet aangewend.

Balans

met toelichting

3.2 Balans met toelichting

3.2.1 Balans per 31 december 2015

ACTIVA

Volgnr. Omschrijving	31.12.2015		31.12.2014	
1. Vaste activa				
<u>Immaterieel</u>		41.800		48.800
- Kosten onderzoek/ontwikkeling van een actief	41.800		48.800	
- Overige immateriële activa	0		0	
<u>Materieel</u>		92.918.900		96.726.900
- Investerings met economisch nut	71.172.200		75.370.000	
- Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestijding van de kosten een heffing kan worden geheven	17.373.200		16.882.700	
- Investerings id openbare ruimte met maatschappelijk nut	4.373.500		4.474.200	
<u>Financieel</u>		6.075.700		6.981.100
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
- Deelnemingen	2.814.300		2.714.300	
- Leningen aan:				
- Openbare lichamen als bedoeld in artikel1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.387.700		2.095.700	
- Overige langlopende leningen	1.859.500		2.156.400	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	14.200		14.700	
Totaal vaste activa		99.036.400		103.756.800
2. Vlottende activa				
<u>Voorraden</u>		27.922.500		24.594.500
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	27.922.500		24.594.500	
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		21.270.000		12.166.000
- Vorderingen op openbare lichamen	12.720.700		5.093.800	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.721.400		1.915.400	
- Debiteuren - verrekeningen tussen gemeenten	805.000		2.374.200	
- Overige debiteuren	3.634.200		2.387.400	
- Overige uitzettingen	388.700		395.200	
<u>Liquide middelen</u>		366.100		831.400
- Kassaldi	22.100		19.700	
- Bank- en giroaldi	344.000		811.700	
<u>Overlopende activa</u>		3.329.100		1.565.200
- Overige overlopende activa	2.824.200		1.565.200	
- De van Europese en Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	504.900			
Totaal vlottende activa		52.887.700		39.157.100
Totaal-generaal		151.924.100		142.913.900

PASSIVA

Volgnr. Omschrijving	31.12.2015		31.12.2014	
3. Vaste passiva				
<u>Eigen vermogen</u>		59.985.700		59.871.400
- Reserves:				
- Algemene reserve	29.190.100		28.042.200	
- Overige bestemmingsreserves	28.690.500		28.276.400	
- Gerealiseerd resultaat volgens programmarekening	2.105.100		3.552.800	
<u>Voorzieningen</u>		14.590.600		13.865.600
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.538.000		2.661.900	
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	11.052.600		11.203.700	
<u>Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>		60.513.700		54.124.000
- Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	60.500.700		54.121.100	
- Waarborgsommen	13.000		2.900	
Totaal vaste passiva		135.090.000		127.861.000
4. Vlottende passiva				
<u>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		11.519.600		10.752.400
- Crediteuren (semi) overheid	1.110.900		436.100	
- Crediteuren - verrekeningen tussen gemeenten	7.177.800		3.502.100	
- Overige crediteuren	3.230.900		6.814.200	
<u>Overlopende passiva</u>		5.314.500		4.300.500
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	4.039.000		2.305.500	
- De van Europese en Nederlandse overheden vooruit ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	1.258.700		1.786.000	
- Overige overlopende passiva	16.800		209.000	
Totaal vlottende passiva		16.834.100		15.052.900
Totaal-generaal		151.924.100		142.913.900
Gewaarborgde geldleningen		71.988.700		78.865.000
Indirecte garanties Waarborgfonds Soc. Woningbouw 25%		28.936.500		30.557.300
Hypotheken		4.335.500		9.755.500

3.2.2 Toelichting op de Balans per 31 december 2015

3.2.2.1 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die na balansdatum bekend zijn geworden zijn in de jaarrekening verwerkt.

3.2.3 Vaste activa

Methode van waarderen en afschrijven

De afschrijvingsverordening is in de raad van 19 december 2005 vastgesteld. Het afschrijvingsbeleid voldoet aan het wettelijk kader, het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten 2004 (BBV).

Er wordt lineair afgeschreven, met uitzondering van het gemeentehuis dat annuïtair wordt afgeschreven. De afschrijving wordt berekend op basis van de verwachte economische levensduur van een actief en gaat in op 1 januari van het jaar volgend op dat waarin het actief in gebruik wordt genomen. Er wordt geen rekening gehouden met restwaarden.

Alle activa met maatschappelijk nut worden geactiveerd en afgeschreven.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

Omschrijving	termijn in jaren
<u>Immateriële vaste activa</u>	
- kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
<u>Materiële vaste activa met economisch nut</u>	
- netwerkcomponenten en computerapparatuur	4
- onderhoudsmaterieel, audio-visuele middelen, overige software	5
- lichte voertuigen, software basisadministraties	7
- zend- en ontvanginstallaties	8
- noodgebouwen geen onderwijs, technische installaties, verlichting inrichting van gebouwen, zware voertuigen, netwerken en bekabeling, elektrische installaties riolering en apparaten	10
- noodlokalen voor onderwijs, liftinstallaties, verwarmings- en luchtbehandelingsinstallaties, aanpassingen voor gebruiksvergunningen, technische haveninstallaties, mechanische installaties riolering	15
- inrichting terreinen, begraafplaatsen, aanleg wegen straten en paden incl. kunstwerken, milieuparken, mechanische afvalinzameling	20
- bouwkosten semi-permanente bouw	25
- dakisolatie en dakbedekking	30
- rioleringen en rioolgemalen incl. bouwkundige voorzieningen en pompstations	40
- bouwkosten permanente bouw	50
- levensduur verlengende inrichting van verhuurbare terreinen en begraafplaatsen	nieuwe levensduur
- levensduur verlengende renovatie en inrichting van gebouwen	nieuwe levensduur
<u>Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</u>	
- straatmeubilair en verkeersregelinstallaties	12
- aanleg en inrichting van groenvoorzieningen, aanleg van wegen straten en paden incl. kunstwerken	20
- levensduur verlengende inrichting van groenvoorzieningen	nieuwe levensduur
<u>Financiële vaste activa</u>	
- geldleningen, kosten geldleningen en agio/disagio	looptijd lening

Op gronden en waardepapieren wordt niet afgeschreven.

3.2.3.1 Staat van vaste activa

Cat.	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag van de uitgaven begin 2015	Vermeerderingen in 2015	Verminderingen in 2015	Oorspronkelijk bedrag van de uitgaven eind 2015	Afw aarden in 2015	Afschrijving in 2015	Aflossing in 2015	Boekw aarde begin 2015	Boekw aarde eind 2015
10	Kosten onderzoek en ontwikkeling	61.000	5.200		66.200		12.200		48.800	41.800
	Totaal: Immateriële vaste activa	61.000	5.200	0	66.200	0	12.200	0	48.800	41.800
20	Materieel economisch nut: Gronden en terreinen	10.955.700			10.955.700	87.900	210.700		7.881.700	7.583.100
22	Gronden en terreinen erfpacht	296.900			296.900				40.000	40.000
24	Materieel economisch nut: Woningen	220.100			220.100	27.700	7.400		198.200	163.100
30	Materieel economisch nut: Bedrijfsgebouwen	74.219.300	289.700		74.509.000	876.200	1.835.300		52.244.000	49.822.200
34	Materieel economisch nut: Machines, apparaten en	18.778.700	634.900	-4.400	19.418.000		1.501.600		10.961.000	10.098.700
40	Materieel economisch nut: vervoersmiddelen	8.600			8.600		900		4.300	3.400
44	Materieel economisch nut: Grond-, weg- en waterbouw kundige werken	20.366.900	810.300	138.500	21.038.700		491.500		15.912.100	16.092.400
50	Materieel economisch nut: overig materieel	9.899.900	488.700		10.388.600	55.600	702.000		5.011.400	4.742.500
	Totaal: Materiële vaste activa economisch nut	134.746.100	2.223.600	134.100	136.835.600	1.047.400	4.749.400	0	92.252.700	88.545.400
35	Materieel maatschappelijk nut: Machines, apparaten en	150.700			150.700		14.100		94.000	79.900
45	Materieel maatschappelijk nut: Grond-, weg- en	5.235.000	776.400	448.300	5.563.100		592.400		3.287.200	3.022.900
51	Materieel maatschappelijk nut: Overig materieel	1.294.100	276.700		1.570.800		99.000		1.093.000	1.270.700
	Totaal: Materiële vaste activa Maatschappelijk nut	6.679.800	1.053.100	448.300	7.284.600	0	705.500	0	4.474.200	4.373.500
61	Financieel: Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.217.000	100.000		3.317.000		0		2.714.300	2.814.300
70	Financieel: Bijdrage aan activa in eigendom van derden	68.100			68.100		500		14.700	14.200
76	Financieel: Overige langlopende leningen	2.490.300	74.000	370.900	2.193.400				2.156.400	1.859.500
	Uitgezette geldlening Activa naar BAR	2.845.100			2.845.100			708.000	2.095.700	1.387.700
	Totaal: Financiële vaste activa	8.620.500	174.000	370.900	8.423.600	0	500	708.000	6.981.100	6.075.700
	Totaal	150.107.400	3.455.900	953.300	152.610.000	1.047.400	5.467.600	708.000	103.756.800	99.036.400
	Materiële vaste activa economisch nut met/zonder tariefheffing									
Cat.	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag van de uitgaven begin 2015	Vermeerderingen in 2015	Verminderingen in 2015	Oorspronkelijk bedrag van de uitgaven eind 2015	Afw aarden in 2015	Afschrijving in 2015	Aflossing in 2015	Boekw aarde begin 2015	Boekw aarde eind 2015
	Materieel economisch nut zonder tariefheffing	113.457.600	891.500	134.100	114.215.000	996.700	3.907.800		75.370.000	71.172.200
	Materieel economisch nut met tariefheffing	21.288.500	1.332.100		22.620.600	50.700	841.600		16.882.700	17.373.200
	Totaal: Materiële vaste activa economisch nut	134.746.100	2.223.600	134.100	136.835.600	1.047.400	4.749.400	0	92.252.700	88.545.400

3.2.4 Vlottende activa

3.2.4.1 Grondslagen en waardering vlottende activa

Vorraden

De voorraden grond zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Hierop is een voorziening voor verliesgevend complexen in mindering gebracht voor een totaal bedrag van € 4.071.500

3.2.4.2 Specificaties voorraden

De niet in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Vorraden	Saldo 31-12-2015	Saldo 31-12-2014
Grond en hulpstoffen, gespecificeerd naar: - niet in exploitatie genomen bouwgronden - overige grond- en hulpstoffen	0	0
	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie - voorzieningen voor verlies	31.994.000 -4.071.500	28.784.800 -4.190.300
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal	27.922.500	24.594.500

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2015 het volgende overzicht worden weergegeven:

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2014	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2015
0	0	0	0	0	0
Stadsvernieuwingsgebieden:	0	0	0	0	0
Centrumplan	2.936.500	395.000	1.272.600	0	2.058.900
Van Riebeekstraat	397.700	215.500	902.400	0	-289.200
0	3.334.200	610.500	2.175.000	0	1.769.700
In exploitatie genomen gronden:	0	0	0	0	0
Het Zand	7.765.900	1.269.800	2.383.800	0	6.651.900
Lagendijk	1.714.300	62.400	0	0	1.776.700
Cornelisland	16.716.500	5.905.100	210.900	0	22.410.700
Transferium Slikkerveer	23.100	17.001	1	0	40.100
Park Ringdijk Slikkerveer	-537.500	215.800	0	0	-321.700
Huisartsenpost Rijsoord	10.800	38.100	118.000	69.100	0
0	25.693.100	7.508.201	2.712.701	69.100	30.557.700
Grondexploitatie door derden:	0	0	0	0	0
Terrein Bakker Staal	116.600	3.200	0	0	119.800
Drie Rivieren	-261.400	8.900	5.900	0	-258.400
Scheepswerflocatie	-168.300	21.100	0	0	-147.200
Graaf van Hoornestraat	9.800	13.200	0	0	23.000
Woningbouw Donckselaan	4.600	4.100	0	0	8.700
Pilon Slikkerveer	3.200	2.600	0	0	5.800
Herstr.centrum Woonvisie	52.900	60.400	209.900	0	-96.600
Herstr.Woonvisie Alewijnzstr	100	11.400	0	0	11.500
0	-242.500	124.900	215.800	0	-333.400
Projecten ten laste van exploitatie:	0	0	0	0	0
Restpercelen	0	30.200	30.200	0	0
0	0	30.200	30.200	0	0
0	0	0	0	0	0
Totaal	28.784.800	8.273.801	5.133.701	69.100	31.994.000
Voorzieningen	Stand 31-12-2014	Toevoegingen	Onttrekkingen	0	Stand 31-12-2015
Af: Gevormde voorzieningen voor mogelijke verliezen:	4.190.300	150.100	268.900	0	4.071.500
Balanswaarde per 31-12	24.594.500	0	0	0	27.922.500

3.2.4.3 Toelichting voorzieningen verlies grondexploitatie

Uitsluitend vanuit het voorzichtigheidsbeginsel in de verslaggevingsvoorschriften is voor de waardering van de voorraad gronden een voorziening voor mogelijke verliezen getroffen van totaal € 4.071.500 (€ 3.931.000 t.b.v. in exploitatie genomen complexen en € 140.500 t.b.v. exploitaties door derden). Voorzieningen voor verliesgevende grondbedrijfcomplexen worden rechtstreeks op de post voorraad gronden van de balans in mindering gebracht.

Stand voorzieningen per 31-12-2014:	€	4.190.300
Toevoegingen in 2015:	€	150.100
Onttrekkingen in 2015:	€	<u>268.900</u>
Stand voorzieningen per 31-12-2015:	€	<u>4.071.500</u>

3.2.4.4 Specificatie uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarden. Op de nominale waarden van de vorderingen zijn de voorzieningen voor oninbare vorderingen in mindering gebracht. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen voorzieningen voor oninbaarheid inzake algemene vorderingen, vorderingen sociale zaken en vorderingen met betrekking tot belastingen, rioolrecht en afvalstoffenheffing. De omvang van deze voorzieningen is per balansdatum 31 december 2015 bepaald overeenkomstig de richtlijnen in artikel 11 van de Financiële verordening gemeente Ridderkerk.

Tot en met boekjaar 2012 zijn de voorzieningen voor de gemeentelijke heffingen berekend aan de hand van een normpercentage van de totaal opgelegde aanslagen van het betreffende boekjaar. In 2013 is een opzet gemaakt van de lopende faillissementen en schuldsaneringen. Op grond van deze cijfers is geconcludeerd dat een percentage van 0,6% van de opgelegde aanslagen niet toereikend is. Uit ervaring blijkt dat bij faillissement bijna altijd de totale vordering moet worden afgeboekt. Bij wettelijke schuldsanering wordt gemiddeld 75% van de vordering afgeboekt en bij minnelijke schuldsanering gemiddeld 65%. Voor 2015 is de berekening aan de hand van lopende faillissementen en schuldsaneringen geactualiseerd. Uit deze berekening volgt dat het saldo van deze drie voorzieningen totaal € 171.500 moet bedragen. De voorziening dubieus voor algemene vorderingen is berekend op € 710.300.

Soort vordering	Saldo 31-12-2015	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2015	Gecorrigeerd saldo 31-12-2014
Vordering op openbare lichamen	12.720.700	0	12.720.700	5.093.800
Verstreckte kasgeldleningen	0	0	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.721.400	0	3.721.400	1.915.400
Debiteuren - verrekeningen gemeenten	805.000	0	805.000	2.374.200
Overige debiteuren	4.516.000	881.800	3.634.200	2.387.400
Overige uitzettingen	388.700	0	388.700	395.200
Totaal	22.151.800	881.800	21.270.000	12.166.000

De vordering op openbare lichamen betreft voor € 12,5 miljoen nog te ontvangen compensabele BTW. Dit bedrag wordt op 1 juli 2016 uitbetaald door de belastingdienst. Dit hoge bedrag is het gevolg van het afwijzen van het toepassen van de Koepelvrijstelling door de belastingdienst. Hierdoor moet de BAR-organisatie BTW in rekening brengen over de totale bijdrage van de gemeente aan de BAR. Voor gemeente Ridderkerk is het grootste gedeelte van deze BTW verhaalbaar bij het BTW compensatiefonds. Zie ook de toelichting bij crediteuren - verrekeningen tussen gemeenten.

Debiteuren - verrekeningen tussen gemeenten betreft vooral vorderingen op de BAR-organisatie ad € 792.000. Het gaat hierbij om huur Koningsplein en diverse servicekosten.

Drempelbedrag schatkistbankieren	
Begrotingstotaal 2015	117.553.000
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	0,75%
Drempelbedrag	881.648
<u>Afwijking t.o.v. drempelbedrag *)</u>	
1e kwartaal	-197.041
2e kwartaal	-286.469
3e kwartaal	-344.606
4e kwartaal	-406.279

*) Een positief bedrag betekent dat het gemiddelde saldo op de rekening Courant hoger was dan het drempel bedrag. Bij een negatief bedrag zijn we onder het drempelbedrag gebleven.

Overige debiteuren / uitzettingen		Saldo 31-12-2015	Saldo 23-02-2016 - afloop na balansdatum
Debiteuren - verrekeningen tussen gemeenten		805.000	215.100
Debiteuren Key2Financien	3.498.400		1.107.300
Debiteuren gemeentelijke heffingen (GOUW)	1.017.600		856.500
		4.516.000	
Debiteuren GWS4all		388.700	388.700
Totaal		5.709.700	2.567.600

Het saldo op 23-2-2016 privaatrechtelijke debiteuren betreft:

Uitterdijk Holding	380.100
Stichting Pameijer	231.100
JC Decaux BV	193.700
Veiligheidsregio	83.600
Overige debiteuren	218.800
Totaal	1.107.300

Van het nog openstaande bedrag per 23 februari 2016 is € 479.100 ouder dan 6 maanden. Onderdeel van dit bedrag is de vordering op Uitterdijk ad. € 380.100. Ondanks dat er uitstel van betaling is verleend voor deze vordering, is dit bedrag – behalve de rentecomponent van € 21.300 – voor 100% gereserveerd in de voorziening dubieuze debiteuren. Voor het resterende bedrag van € 99.000 is 35% gereserveerd in de voorziening. Voor zover mogelijk zijn invorderingsmaatregelen opgestart. De overige debiteuren (€ 628.200) staan voor zover bekend niet ter discussie en zullen naar verwachting op korte termijn ontvangen worden.

Van de debiteuren gemeentelijke heffingen is een bedrag van € 147.700 nog niet vervallen. Een bedrag van € 75.800 zal vermoedelijk oninbaar verklaard moeten worden omdat er een faillissement is aangevraagd en voor € 95.600 lopen er schuldsaneringstrajecten. Voor de overige € 537.400 zijn invorderingsmaatregelen getroffen. Van het totale saldo per 23-2-2016 is € 322.400 opgelegd in 2013 of eerder.

Het gelijk blijven van de vordering uit GWS4all heeft te maken met de wijze waarop het debiteurensaldo en de voorziening dubieuze debiteuren verwerkt worden.

3.2.4.5 Specificatie liquide middelen

Liquide middelen en overlopende activa

De liquide middelen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen	Saldo 31-12-2015	Saldo 31-12-2014
Kas	22.100	19.700
Bank	344.000	811.700
Totaal	366.100	831.400

3.2.4.6 Specificatie overlopende activa

Overlopende activa	Saldo 31-12-2015	Saldo 31-12-2014
Vooruitbetaalde bedragen	92.500	309.800
Nog te ontvangen bedragen	2.731.700	1.255.400
Totaal	2.824.200	1.565.200

De vooruitbetaalde bedragen kunnen onderverdeeld worden in:

Contributie VNG 2016	57.900
Overige vooruitbetaald	34.600
Totaal	92.500

De nog te ontvangen bedragen kunnen onderverdeeld worden in:

BAR-organisatie	1.139.200
Eneco concessievergoeding (valuta 1-7-2016)	316.700
Stichting 3Primair	300.300
SVB-afrekening PGB 's	284.400
Nedvang	137.200
Schade ponton	125.600
CAK	102.900
Nog op te leggen gemeentelijke heffingen	71.200
Overige	254.200
Totaal	2.731.700

Onder de overlopende activa zijn vorderingen op openbare lichamen verantwoord met een totale omvang van € 1.328.200, waarin o.a. de bovengenoemde vorderingen op de BAR-organisatie.

Toegekende nog te ontvangen subsidies	Saldo 01-01-2015	Terug- betalingen	Toegekende nog te ontvangen subsidies	Saldo 31-12-2015
Stadsregio, herstructurering Noordstraat	-174.300	174.300	119.900	119.900
Stadsregio, verkeersafwikkeling Rotterdamseweg	0	0	190.000	190.000
Stadsregio, rotonde Vlietlaan/Vondellaan	0	0	195.000	195.000
Totaal	-174.300	174.300	504.900	504.900

3.2.5 Staat van reserves met toelichting op bestedingen

3.2.5.1 Staat van reserves

Naam reserve	2014			2015					
	Saldo 31-12-2014	dotatie	onttrekking	Saldo 31-12-2014	dotatie	onttrekking	vrijval	bestemming resultaat 2014	Saldo 31-12-2015
Algemene reserves									
Algemene reserve	27.615.700	1.372.300	945.800	28.042.200	720.000	2.572.000	0	2.999.900	29.190.100
Totaal algemene reserve	27.615.700	1.372.300	945.800	28.042.200	720.000	2.572.000	0	2.999.900	29.190.100
Dekkingsreserves									
Dekkingsreserve 2004	4.444.600	266.700	653.400	4.057.900	243.500	653.400			3.648.000
Dekkingsreserve 2014	3.595.100	0	0	3.595.100	0	0			3.595.100
Totaal dekkingsreserves	8.039.700	266.700	653.400	7.653.000	243.500	653.400	0	0	7.243.100
Onderhoudsreserves									
Baggeren haven	191.500	22.700	0	214.200	22.700				236.900
Verhuurde gebouwen	211.500	94.400	47.100	258.800	94.400	110.400			242.800
Basisonderwijs	165.600	212.000	22.300	355.300	0	0			355.300
Gymnastieklokalen	736.800	45.700	15.700	766.800	45.700	16.400			796.100
Verhardingen	5.853.100	1.352.100	1.048.700	6.156.500	1.312.100	1.273.200			6.195.400
Openbare verlichting	691.500	112.500	102.200	701.800	112.500	46.000			768.300
Watergangen	548.900	84.900	129.700	504.100	84.900	169.900			419.100
Speelterrinen	0	70.000	10.000	60.000	70.700	101.600			29.100
Sportaccommodaties	35.300	0	0	35.300	0	0			35.300
Groot onderhoud sportaccommodaties SenW	1.203.400	324.700	551.900	976.200	274.700	215.100			1.035.800
Totaal onderhoudsreserves	9.637.600	2.319.000	1.927.600	10.029.000	2.017.700	1.932.600	0	0	10.114.100
Overige bestemmingsreserves									
Overstapplaats deltaport	1.270.000	0	0	1.270.000	0	0			1.270.000
Ontwikkelingssamenwerking	7.600	0	0	7.600	0	0			7.600
Transitiegelden AWBZ	149.700	147.500	113.700	183.500	0	147.600			35.900
Transitiegelden Jeugdzorg	154.100	192.700	151.000	195.800	0	192.600			3.200
Risico afkopsommen participatie	62.400	0	0	62.400	0	0			62.400
Frictiekosten BAR-samenwerking	221.500	0	175.700	45.800	0	0			45.800
Omgevingslaw aai	47.700	0	20.800	26.900	0	3.700			23.200
SLOK projecten	11.500	0	11.500	0	0	0			0
Investeringen stedelijke vernieuwing	285.200	0	0	285.200	0	0			285.200
Beeldende kunst	91.000	0	0	91.000	0	0			91.000
Eenmalige uitgaven Wmo	258.600	0	0	258.600	0	0			258.600
Afkopsommen baatbelasting	45.700	2.700	24.900	23.500	1.500	25.000			0
Bodemonderzoeken en saneringen	12.700	7.600	20.300	0	20.300	20.300			0
Sociaal domein	0	1.054.100	0	1.054.100	0	0		552.800	1.606.900
Ondergronds brengen hoogspanningsleiding					880.000	0			880.000
Landschapstafel in oprichting					72.500	0			72.500
Totaal bestemmingsreserves	2.617.700	1.404.600	517.900	3.504.400	974.300	389.200	0	552.800	4.642.300
Egalisatiereserves heffingen									
Beklemden middelen riolering	6.214.300	40.400	6.254.700	0					0
Beklemden middelen lijkebezorging	66.900	76.500	143.400	0					0
Beklemden middelen afval	655.300	215.100	870.400	0					0
Totaal egalisatiereserves	6.936.500	332.000	7.268.500	0	0	0	0	0	0
Kapitaallastenreserves									
Kapitaallasten (herw aarding)	931.900	39.100	123.800	847.200	35.600	120.200			762.600
Uitbreiding Vredhof	399.800	16.800	50.100	366.500	15.400	48.700			333.200
Bouw Voorn 10 - WAC Drievliet	213.500	9.000	20.200	202.300	8.500	19.700			191.100
Anjerstraat 4	15.900	700	3.300	13.300	600	3.200			10.700
Schietstraat 1/3	38.700	1.600	8.100	32.200	1.400	7.800			25.800
Anjerstraat 6	44.500	1.900	5.300	41.100	1.700	42.800			0
Begraafplaats Vredhof	169.400	7.100	14.200	162.300	6.800	13.800			155.300
Rouw centrum	199.300	8.400	23.700	184.000	7.700	23.100			168.600
Herbouw de Piramide	397.000	16.700	28.700	385.000	16.200	28.300			372.900
Ds. Kerstenschool gebouw	540.000	22.700	36.900	525.800	22.100	36.300			511.600
Ds. Kerstenschool installaties	29.200	1.200	15.900	14.500	600	15.100			0
Kunstgrasveld Rjsoord	74.200	3.100	9.900	67.400	2.800	9.500			60.700
Parkeer garage gemeentehuis	2.630.900	110.500	135.600	2.605.800	109.400	135.600			2.579.600
Jongeren centrum PC Hoofdstraat	1.229.300	51.600	141.600	1.139.300	47.900	137.800			1.049.400
Fietsroute Molensteeg, Benedenrijweg, St. Jorisstraat	48.900	2.100	4.900	46.100	1.900	4.800			43.200
Blok- en buurtspeelterrinen 2010, 2011	194.900	8.200	26.900	176.200	7.400	26.200			157.400
Uitbreiding Farelcollege	283.900	11.900	19.400	276.400	11.600	19.100			268.900
Fietshighway Kievitsweg	4.400	200	0	4.600	200	4.800			0
Totaal kapitaallastenreserves	7.445.700	312.800	668.500	7.090.000	297.800	696.800	0	0	6.691.000
Totaal reserves	62.292.900	6.007.400	11.981.700	56.318.600	4.253.300	6.244.000	0	3.552.700	57.880.600

3.2.5.2 Toelichting mutaties reserves

Inleiding

Methode van waarden

Reserves zijn voor hun nominale waarde op de balans opgenomen.

Nota reserves en voorzieningen 2011

De raad heeft op 20 april de Nota reserves en voorzieningen 2011 vastgesteld. Bij het opstellen van de balans per ultimo 2015 is het beleid van deze nota toegepast.

Bestedingsoverzichten

De raad heeft voor reserves als voorwaarde gesteld dat van alle relevante reserves bestedingsplannen worden opgesteld. In de toelichting per reserve is informatie opgenomen over:

- het doel, aard en reden;
- de mutaties in het jaar 2015.

Er is geen informatie gegeven over de meerjarenraming van de besteding van reserves. De begroting is hiervoor het aangewezen instrument.

Doorlichting reserves

Gelijktijdig met het opstellen van de jaarstukken 2015 wordt een nieuwe Nota reserves en voorzieningen opgesteld. In de jaarstukken 2015 is daarom geen informatie over het doorlichten van reserves opgenomen. Deze informatie maakt deel uit van de nieuwe nota.

Kapitaallastenreserves investeringen met economisch nut

In het verleden zijn investeringen met een langdurig en algemeen nut ineens afgeschreven ten laste van de reserves. Om bij de productenbegroting het bestuur een beter inzicht in de lasten en baten van gemeentelijke activiteiten te geven, is in 1992 besloten tot een heractiveringsoperatie. Omdat extra afschrijvingen het inzicht verstoren, zijn extra afschrijvingen teruggedraaid en zijn daartegenover heractiveringsreserves gevormd, tegenwoordige reserves kapitaallasten genoemd.

Ook wanneer van nieuwe investeringen is besloten om deze ten laste van de reserves te brengen, wordt daartoe een afzonderlijke Kapitaallastenreserve gevormd.

De toevoegingen en onttrekkingen aan een kapitaallastenreserve volgen de rente en afschrijving van het actief waarvoor de reserve is ingesteld.

De aanwending van reserves op de investeringen met maatschappelijk nut worden ineens op de boekwaarde in mindering gebracht. Er wordt vervolgens op de netto boekwaarde afgeschreven.

Reserves beschikbaar voor investeringen

De volgende reserves zijn naar verwachting beschikbaar voor toekomstige investeringen:

- de Algemene reserve boven het minimum saldo van € 20 miljoen;
- de reserve Overstapplaats Deltapoort;
- de reserve Ondergronds brengen hoogspanningsleiding.

Algemene reserve

Doel, aard en reden van de reserve

De algemene reserve is voor het laatst herzien in de door de raad vastgestelde Nota reserves 2011. Daaruit is op te maken dat de algemene reserve dient om middelen zonder bestemming achter de hand te hebben die (in een integrale afweging) als dekkingsmiddel kunnen worden ingezet. Dit kan gaan om onverwachte tekorten, ruimte voor nieuw beleid en het opvangen van risico's die zijn beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen.

De raad heeft bij het vaststellen van de Nota reserves 2011 bepaald dat de ondergrens in de algemene reserve € 20 miljoen bedraagt.

De bespaarde rente over het totaal aan reserves en voorzieningen die geen specifieke bestemming heeft wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

De algemene reserve maakt voornamelijk deel uit van hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

3.2.8.2 Staat van bijdragen van hogere overheden met bestedingsverplichting

De van Europese en Nederlandse overheden vooruit ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	Saldo 1-1-2015	Lasten boekjaar	Baten boekjaar	Saldo 31-12-2015
Onderwijsachterstandenbeleid	167.900	491.000	507.300	184.200
Investerings Stedelijke vernieuwing Geluid	247.200	6.900	0	240.300
Investerings Stedelijk vernieuwing Bodem	333.800	158.900	0	174.900
Stedelijke synergieprojecten water	198.700	138.500	0	60.200
Actieplan Jeugdwerkloosheid	145.000	7.200	0	137.800
Wet Sociale werkvoorziening	590.100	154.600	0	435.500
Afrekening bijzondere bijstand 2014	36.500	36.500	0	0
Projecten Milieu (B-lijst)	49.800	24.000	0	25.800
Sanering liggend glas	17.000	17.000	0	0
Totaal	1.786.000	1.034.600	507.300	1.258.700

3.2.9 Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen met borgstellingen en garanties

Naast de borgstellingen en garanties en risicoverplichtingen (zie 11. paragraaf Weerstandsvermogen) heeft de gemeente nog overige verplichtingen die niet uit de balans blijken. Te denken valt hierbij aan lopende verplichtingen vanuit huur- en leasecontracten.

De informatie over het totaal aan borg- en garantstellingen is afhankelijk van saldi-opgaven van banken en hypotheekinstellingen.

Het totaal aan leningen van Woonvisie via deze achtervangovereenkomst bedraagt in de rekening 2015 € 115,7 miljoen. Het aandeel van deze leningen waarvoor de gemeente Ridderkerk uiteindelijk kan worden aangesproken bedraagt ongeveer 25%.

Het risico dat dit gebeurt wordt als heel klein ingeschat, omdat in eerste instantie de woningbouwvereniging zelf en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw worden aangesproken. Pas daarna het Rijk voor 50%, de gemeente waar de woningbouwvereniging is gevestigd voor 25% en alle gemeenten gezamenlijk voor 25%.

In deze rekening is door aflossingen en nieuwe geldleningen de som van de leningen van Woonvisie via de achtervangovereenkomst afgenomen tot € 115,7 miljoen. Het aandeel hierin waarvoor de gemeente garant staat is € 28.936.500

3.2.9.1 Staat van gewaarborgde geldleningen

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Nummer raadsbesluit	Rente-perc.	Restant begin 2015	Totaalbedrag van de aflossing	Restant eind 2015 totaal	Leningvorm en Einddatum
1	2	3	4	5	6	7	8	9
101.080	Bouw clubgebouw	Ridderkerkse Lawn-Tennis	26-1-1998, nr. 65	6	10.700	-5.300	5.400	lineair tot 1-12-2017
1.669.525	Nieuwbouw Gemini-college	St. Onderwijsgr.Z-H Waard	23-06-1997, nr. 5	6,83	1.537.400	-13.400	1.524.000	annuitair tot 11-6-2027
1.275.122	Bedrijfsfinanciering	Stichting Vestia	1997	4,13	1.275.100	0	1.275.100	Fixe lening tot 2037
18.604.989	Herfinanciering lening bouw 201 won Fazant/Patijs	Stichting Woonvisie	27-04-1998 nr. 8	5,26	1.598.400	-1.598.400	0	annuitair tot 1-5-2015
6.150.587	Herfinanciering lening Bouw 81 woningen Mauritshoek	Stichting Woonvisie	25-05-1998, nr. 1	5,495	3.186.800	-283.100	2.903.700	annuitair tot 1-7-2023
299.495	Bouw Sporthal Reijerpar	Stichting sporthal Reijerpar	24-02-1998, nr. 9	5,2	194.800	-9.900	184.900	annuitair tot 1-5-2028
40.000	Renovatie clubgebouw Prinsenstraat 76	Muziekvereniging Harmonie	17-2-2009, nr. 43	5,05	25.000	-2.000	23.000	lineair tot 1-4-2029
1.725.000	Herfin.lening bouw Riederborgh en 35 bejaardenwoningen	Stichting Woonvisie	b.en w. 27-11-20	4,715	739.100	-109.400	629.700	annuitair tot 8-1-2020
68.067	Renovatie clubgebouw Kievitsweg 153	Sportvereniging Bolnes	b.en w. 26-3-200	5,60	23.800	-3.400	20.400	lineair tot 19-1-2021
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 17-12-20	5,159	7.358.900	-411.300	6.947.600	annuitair tot 1-11-2027
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 13-5-200	4,57	5.000.000	-5.000.000	0	fixe-lening tot 15-5-2015
10.000.000	Aankoop woningen, winkels en kantoorpand Vlietplein	Stichting Woonvisie	b.en w. 2-12-200	4,88	6.281.100	-445.000	5.836.100	annuitair tot 12-3-2025
10.000.000	Aankoop woningen, winkels en kantoorpand Vlietplein	Stichting Woonvisie	b.en w. 2-12-200	5,075	7.880.800	-256.100	7.624.700	annuitair tot 12-9-2033
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 19-4-200	4,339	10.000.000	0	10.000.000	fixe-lening tot 3-5-2016
140.038	Aanleg Oxydatesysteem t.b.v. zwembad de Fakkel	Stichting Sport en Welzijn	b.en w. 22-2-200	3,25	28.300	-14.200	14.100	lease tot 10-11-2015
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 10-5-200	4,29	10.000.000	0	10.000.000	fixe-lening tot 14-6-2030
10.000.000	Herfinanciering 3 leningen	Stichting Woonvisie	b.en w. 23-8-200	3,985	10.000.000	0	10.000.000	fixe-lening tot 2-1-2032
7.500.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 25-4-200	4,364	7.500.000	0	7.500.000	fixe-lening tot 28-4-2026
7.500.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	b.en w. 25-4-200	4,414	7.500.000	0	7.500.000	fixe-lening tot 28-4-2036
					80.140.200	-8.151.500	71.988.700	

Staat van gewaarborgde geldleningen 100% garantstelling door de gemeente.

3.2.9.2 Indirecte garantstellingen via Waarborgfonds Sociale Woningbouw

INDIRECTE GARANTSTELLINGEN VIA HET WAARBORGFONDS SOCIALE WONINGBOUW									
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Datum ondertekening WSW	Rente-percentage	Restant geldlening begin 2015	Totaalbedrag van gewone en buitengewone aflossing	Restant geldlening eind 2015 totaal (7-8)	Maximaal risico schade gemeente 25%	Leningvorm
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6.155.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	3,81	4.407.000	-188.600	4.218.400	1.054.600	Annuiteit
10.797.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	3,915	7.614.000	-323.200	7.290.800	1.822.700	Annuiteit
7.504.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	3,25	5.441.000	-227.200	5.213.800	1.303.450	Annuiteit
3.170.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	13-11-1997	4,86	2.546.000	-54.500	2.491.500	622.875	Annuiteit
4.495.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	8-10-2003	3,10	3.885.000	-84.900	3.800.100	950.025	Annuiteit
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	19-7-2007	4,724	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	19-7-2007	4,708	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	1-8-2007	4,708	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	1-8-2007	4,724	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	22-1-2008	4,425	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	22-1-2008	4,77	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	6-11-2009	3,805	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
10.186.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	18-5-2010	3,77	7.061.000	-329.600	6.731.400	1.682.850	Annuiteit
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	29-9-2010	3,34	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	27-12-2010	3,42	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	27-12-2010	3,61	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	1-8-2012	4,00	5.000.000	-4.000.000	1.000.000	250.000	fixe-lening
10.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	15-8-2012	3,95	10.000.000	0	10.000.000	2.500.000	fixe-lening
5.000.000	Bedrijfsfinanciering	Stichting Woonvisie	15-3-2013	3,75	5.000.000	0	5.000.000	1.250.000	fixe-lening
					120.954.000	-5.208.000	115.746.000	28.936.500	

Indirecte garantstelling via het waarborgfond. Hierin is opgenomen dat het risico van de gemeente ongeveer 25% bedraagt (de garantstelling is 50%).

3.2.9.3 Overzicht van hypotheekgaranties inzake eigenwoningbezit

Naam van de geldgever	Restant einde dienstjaar	Bedrag opgebouwde waarden	Gewaarborgd einde jaar
Bedragen afgerond op 100			
Direktbank	167.900	99.000	68.900
Direktbank	310.700	97.700	213.000
Centraal Beheer	152.400	0	152.400
ABNAMRO	840.100	524.200	315.900
ASR Levensverzekering N.V.	125.900	26.600	99.300
Syntrus Achmea	432.300	339.800	92.500
RegioBank	53.100	0	53.100
ING	2.433.900	1.296.500	1.137.400
Rabobank Eindhoven	69.900	75.000	-5.100
Rabobank Ridderkerk	544.700	344.700	200.000
Rabobank Tilburg	10.400	0	10.400
ABNAMRO	1.114.900	691.700	423.200
Stater / Delta Lloyd levensverz	0	0	0
Stater / Delta Woninghypotheke BV	61.100	0	61.100
Stater / HypInvest	72.600	0	72.600
Stater / Ohra Hypotheken	82.400	0	82.400
Florius	652.400	374.500	277.900
Nationale Nederlanden	880.700	518.900	361.800
Obvion / St.Pensioenfonds ABP	302.100	169.400	132.700
Westland Utrecht Bank	122.500	103.600	18.900
Aegon	67.800	50.400	17.400
Reaal	362.900	179.800	183.100
MNF Bank	128.700	42.300	86.400
Woonfonds Achmea	280.200	0	280.200
	9.269.600	4.934.100	4.335.500

In afwijking t.o.v.2014 is voor 2015 rekening gehouden met de reeds opgebouwde waarden, waarvoor geen garantstelling meer nodig is.

Gewaarborgd einde jaar betreft 100% garantstelling door de Gemeente Ridderkerk.

3.3.2 Overzicht eenmalige lasten en baten

In dit overzicht staan de lasten en baten die naar hun aard éénmalig zijn en groter zijn dan € 50.000. Onderstaand overzicht is gebaseerd op de notitie van de commissie BBV van januari 2012, waarin nieuwe criteria voor het onderscheid in structurele en incidentele mutaties zijn gegeven. Hieronder vallen lasten en baten die over een langere reeks van jaren lopen, maar eindig zijn. Een voorbeeld hiervan is een specifieke rijksbijdrage voor een beperkt aantal jaren. Afwijkingen in structurele budgetten zijn naar hun aard structureel, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden.

Omschrijving	Toelichting éénmalige lasten of baten	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2015	Baten 2015
Programma 1 Burger als Partner			
ISV-3 Bodem	Dit betreft lasten voor bodemonderzoek en -sanering. Voor deze lasten op het gebied van bodemverontreiniging ISV3 is een Rijksbijdrage ontvangen.	-159.000	159.000
Bouwgrondexploitatie	In 2015 is complex Huisartsenpost Vlasstraat 11-12 afgesloten met een positief resultaat van € 66.800. In 2015 zijn naar aanleiding van de actualisatie van de grondexploitaties de gevormde voorzieningen voor mogelijke verliezen bijgesteld. In totaal valt een bedrag van € 268.900 vrij en is een nieuwe voorziening gevormd van € 72.000. De verliesvoorziening voor complex Kuyperhof (Centrumplan) is verhoogd met € 78.100 voor o.a. de jaarlijkse rentebijdrage.	-150.100	335.700
SISA Onderwijsachterstandenbeleid	Dit zijn kosten die gemaakt zijn voor het realiseren van doelstellingen van het onderwijsachterstandenbeleid.	-491.000	
SISA Onderwijsachterstandenbeleid	Een rijksbijdrage voor het realiseren van doelstellingen op het gebied van onderwijsachterstandenbeleid.		491.000
Muziekschool	Dit zijn extra kosten die gemaakt zijn voor het uitvoeren van het organisatie- en herstelplan van de Stichting ToBe.	-82.500	
Sport en Welzijn	Afrekening personeelsrisico's SenW 2013 t/m 2015	-203.700	
Totaal Programma 1 Burger als Partner		-1.086.300	985.700
Programma 3 Burger als Klant			
Minimabeleid	In 2014 is € 124.400 aan extra middelen van het Rijk ontvangen voor een tegemoetkoming in de koopkracht van minima. Hiervan is € 55.400 niet besteed. Op grond van een raadsbesluit is besloten dit bedrag beschikbaar te stellen voor 2015 (resultaatbestemming).	-55.400	55.400
Totaal Programma 3 Burger als Klant		-55.400	55.400
Programma 3a De drie decentralisaties			
Transitiegelden AWBZ en Jeugdzorg	Lasten transitie AWBZ en Jeugdzorg	-340.200	
Totaal Programma 3a De drie decentralisaties		-340.200	0

Omschrijving	Toelichting éénmalige lasten of baten	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2015	Baten 2015
Programma 4 Burger als (Wijk)Bewoner			
Dagelijks onderhoud wegen	In 2015 zijn subsidies ontvangen vanuit de metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) voor het verbeteren van de haltetoegankelijkheid van bushaltes, voor het plaatsen van fietsbeugels en het verbreden en verleggen van het fietspad aan de Populierenlaan.		170.800
Dagelijks onderhoud wegen	De aanleg van de fietshighway West-Molendijk en de rotonde Donkerslootweg-Vlietlaan worden ineens afgeschreven ten laste van de Algemene reserve.	-370.500	
Overige gebouwen	Het gebouw Anjerstraat 6 gaat gesloopt worden en dient daarom extra afgeschreven te worden. Omdat tegenover deze investering een kapitaallastenreserve staat betekent dit per saldo geen extra last.	-37.700	
Overige gebouwen	In 2015 zijn diverse panden gesloopt (o.a. KV Bolnes en scouting St. Joris) of zijn voorbereidingen voor sloop getroffen.	-123.700	
Huisvesting OBO	Bij een inventarisatie van het onroerend goed bleek dat het oude gesloopte scholencomplex De Reyer/Klein duimpje nog een boekwaarde had. Vanwege die sloop moest die boekwaarde versneld worden afgeschreven.	-115.000	
Huisvesting BBO	Bij een inventarisatie van het onroerend goed bleek dat enkele gebouwen die gesloopt of verkocht waren (waaronder de voormalige Johannes Postschool) nog een boekwaarde hadden. Ook die boekwaarden moesten daarom versneld worden afgeschreven.	-45.100	
Gymnastieklokalen	Bij een inventarisatie van het onroerend goed bleek dat er van twee reeds gesloopte gymlokalen nog een boekwaarde open stond. Ook die boekwaarden moesten daarom versneld worden afgeschreven.	-49.200	
Openbaar Groen/Planning Reiniging en Afval	In verband met de samenvoeging van de gemeentewerven zijn de vestigingen de PC Hoofstraat en Industrieweg buiten bedrijf gesteld. De boekwaarde ervan is daarom versneld afgeschreven. De extra lasten worden gedekt uit de Algemene reserve.	-381.600	
Bodem	In 2015 is de grond van het volkstuincomplex aan de Hogeweg gesaneerd.	-198.100	
Noordstraat	Voor de herinrichting van de Noordstraat in Bolnes zijn in 2015 uitgaven gedaan. Een deel hiervan wordt gedekt door een bijdrage van de Stadsregio. De lasten voor verkeersveiligheid en herstraten worden voor een deel gedekt uit de Reserve onderhoud verharding.	-376.500	124.300
Aanleg recreatiegebieden	In 2015 is gestart met de aanleg van het strandje Ringdijk Slikkerveer.	-52.000	
Totaal Programma 4 Burger als (Wijk)Bewoner		-1.749.400	295.100

Omschrijving	Toelichting éénmalige lasten of baten	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2015	Baten 2015
Hoofdstuk 7 - Financiering en dekkingsmiddelen			
PC Hoofstraat	In verband met de samenvoeging van de gemeentewerven is de PC Hoofstraat buiten bedrijf gesteld. De boekwaarde ervan is daarom versneld afgeschreven. De extra lasten worden gedekt uit de Algemene reserve.	-243.600	
Totaal hoofdstuk 7 Financiering en algemene dekkingsmiddelen		-243.600	0
Reservemutaties			
Algemene reserve	In verband met de samenvoeging van de gemeentewerven zijn de vestigingen de PC Hoofstraat en Industrieweg buiten bedrijf gesteld. De boekwaarde ervan is daarom versneld afgeschreven. De extra lasten worden gedekt uit de Algemene reserve.		625.200
Algemene reserve	Dekking extra afschrijving Fietshighway West-Molendijk en rotonde Donkerslootweg-Vlietlaan.		370.500
Kapitaallastenreserve gebouw Anjerstraat 6	Het gebouw Anjerstraat 6 gaat gesloopt worden en dient daarom extra afgeschreven te worden. Omdat tegenover deze investering een kapitaallastenreserve staat betekent dit per saldo geen extra last.		37.700
Algemene reserve	Dekking deel kosten bodemsanering volkstuincomplex Hogeweg.		120.000
Algemene reserve	Dekking vorming reserve ondergronds brengen hoogspanningsleidingen.		880.000
Algemene reserve	Dekking kosten aanleg strandje Ringdijk Slikerveer.		52.000
Algemene reserve	Restant investeringsvolume 2014		249.500
Algemene reserve	Extra bijdrage muziekschool ToBe		82.500
Algemene reserve	Doorgeschoven prestaties uit 2014		111.600
Reserve ondergronds brengen hoogspanningsleidingen	Vorming reserve.	-880.000	
Reserve onderhoud verharding	Dekking deel van de incidentele lasten voor verkeersveiligheid en herstraten Noordstraat.		68.700
Reserve Landschapstafel	Storting eenmalige uitkering Natuur en Recreatieschap IJsselmonde.	-72.500	
Reserves transitiegelden AWBZ en Jeugdzorg	Dekking uitgaven voor transitie programma 32A		340.200
Reserve omgevingslawaaï	Dekking uitgaven in 2015.		3.700
Totaal reservemutaties		-952.500	2.941.600
Totaal alle eenmalige lasten en baten		-4.427.400	4.277.800

Saldo rekening 2015 positief	1.521.900
bij: incidentele lasten	4.427.400
af: incidentele baten	-4.277.800
Structureel saldo rekening 2015 positief	1.671.500

Structurele reservemutaties	Toelichting	voordeel + / nadeel -	
		Lasten 2015	Baten 2015
Algemene reserve	Totaal bijschrijving bespaarde rente.	-695.500	
	Aanwenden afroming vm reserve winst bij grondverkopen.		80.700
	Storting toeslag stadsuitbreiding grondverkopen	-24.500	
Kapitaallastenreserves	Totaal storting rente.	-297.800	
	Totaal aanwending ter dekking van kapitaallasten excl. extra afschrijving sloop Anjerstraat 6 onder de eenmalige lasten en baten.		659.100
Dekkingsreserve 2004	totaal storting rente.	-243.500	
	Totaal aanwending als algemeen dekkingsmiddel.		653.400
Onderhoudsreserves	Totaal stortingen voor toekomstig onderhoud	-2.017.700	
	Totaal aanwending ter dekking van lasten van groot onderhoud excl. incidentele aanwending reserve onderhoud verharding voor herstraten Noordstraat.		1.863.900
Reserve bodemonderzoeken en saneringen	Werkelijk lasten en baten 2015.	-20.300	20.300
Reserve afkoopsommen baatbelasting	Werkelijk lasten en baten 2015.	-1.500	25.000
Totaal structurele reservemutaties		-3.300.800	3.302.400

Vaststellingsbesluit

RAADSBESLUIT

Onderwerp: Jaarstukken 2015 Ridderkerk	Gemeenteraad:	BBVnr: 1078774
	Commissie:	Raadsbesluitnr: 1079759

De raad van de gemeente Ridderkerk

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 april 2016

gelet op artikel 192 en 198 van de gemeentewet,

BESLUIT:

1. de jaarstukken 2015 vast te stellen;
2. het positieve jaarrekeningresultaat 2015 van € 2.105.100 te bestemmen als volgt:
 - a. een bedrag van € 73.400 te storten in de reserve Landschapstafel;
 - b. een bedrag van € 2.031.700 te storten in de Algemene reserve;
3. de in 2015 nog niet gerealiseerde prestaties voor een bedrag van € 582.200 door te schuiven naar 2016, overeenkomstig bijlage 1 van de Jaarstukken 2015 en deze last in 2016 te dekken door een aanwending van de algemene reserve van € 582.200;
4. de investeringen die op bijlage 2 van de jaarstukken 2015 met een 'J' zijn gekenmerkt af te sluiten;
5. de restantkredieten die op bijlage 2 van de jaarstukken 2015 met een 'N' zijn gekenmerkt voor een totaalbedrag van € 2.001.500 door te schuiven naar 2016;
6. de structurele gevolgen van de jaarstukken 2015 te verwerken in de tussenrapportages 2016;
7. de onderuitputting op kapitaallasten in 2016 voor € 148.300 beschikbaar te houden voor projecten Stimulering van duurzame energievoorziening en dit in de 1^e tussenrapportage 2016 te verwerken. (dit beslispunt is vervallen)

Aldus besloten in de openbare vergadering

van de raad van de gemeente Ridderkerk

van 23 juni 2016.

De griffier,

De voorzitter,

mr. J.G. van Straalen

mw. A. Attema

4 Bijlagen

4.1 Bijlage 1 Doorgeschoven prestaties 2015 naar 2016

(Het doorschuiven betekent voor het dienstjaar 2015 een voordeel en voor 2016 een nadeel)

Omschrijving	Toelichting op de doorgeschoven prestatie	Lasten	Baten
Muziekschool	Door het faillissement van Tobe is het budget voor het herstel- en organisatieplan niet volledig uitgegeven. De uitgaven voor het herstelplan in 2015 bedragen € 82.500. Beschikbaar gesteld is € 214.500, dus het overschot dat moet doorschuiven naar 2016 is € 132.000.	132.000	
Bestemmingsplannen	Voor 2015 waren een aantal actualisaties van bestemmingsplannen gepland waarvoor budget was gereserveerd. Dit budget is uiteindelijk niet in 2015 besteed. Dat zal pas gebeuren in 2016 en verder. Het betreft met name de plannen Bestemmingsplan Centrum-Oost en Omgevingsplan Donkersloot. Het is wenselijk €30.000,- van het budget Bestemmingsplan uit 2015 door te schuiven naar 2016 voor een programma-manager Omgevingswet.	30.000	
Rekenkamer	Bij de bezuinigingen op het budget voor de rekenkamercommissie in het verleden heeft de raad besloten dat overschotten tot € 10.000 kunnen worden doorgeschoven naar het volgende jaar. Derhalve schuift het restantbudget door.	1.000	
Totaal programma 1 Burger als Partner		163.000	0
Ondersteuning vrijwilligers t.b.v. de jeugd	Dit betreft de uitvoering van de motie 2014-166 (begeleiding vrijwilligers in de jeugdhulp). Het traject is nog niet afgerond. Deze financiële inzet is eenmalig begroot. Om deze motie verder uitvoering te geven is het van belang het resterende budget door te schuiven naar 2016.	29.800	
Totaal programma 3a De 3 decentralisaties		29.800	0
Verkeersplan en veiligheid	In de begroting 2015 is € 100.000 opgenomen voor herijking van het verkeerscirculatieplan centrum in relatie tot het opstellen van de Toekomstvisie Ridderkerk. De toekomstvisie c.a. zal in 2016 worden opgesteld. Het budget van € 100.000 zal dus ook moeten worden overgeheveld naar 2016.	100.000	
Parkeerplaats Verenambacht	Om de parkeeroverlast op de Handelsweg en omgeving te verminderen is in 2014 € 100.000 beschikbaar gesteld voor de aanleg van een tijdelijke parkeerplaats aan de Schaapherderweg, op Cornelisland. In eerste instantie zijn 20 parkeerplaatsen aangelegd. Indien nodig, kan de parkeerplaats met nog eens 10 plaatsen worden uitgebreid. Eind 2015 is intensiever gehandhaafd tegen foutparkeerders. Ook in 2016 gaat dat weer gebeuren. Daardoor neemt de belangstelling voor het gebruik van de parkeerplaats mogelijk toe. Het restant budget van € 61.500 moet daarom doorgeschoven worden naar 2016. Aangezien dit bedrag wordt gedekt uit de algemene reserve, schuift ook deze dekking door.	61.500	
Aanleg recreatiegebieden	Door het zeer natte najaar en winter zijn de werkzaamheden voor de aanleg van het strandje Ringdijk Slikkeveer in november stil gelegd. De voltooiing staat nu gepland voor maart en april 2016. Het restantbudget van € 78.000 moet daarom doorgeschoven worden naar 2016. Aangezien dit bedrag wordt gedekt uit de algemene reserve, schuift ook deze dekking door.	78.000	
Klimaat	De projecten Kenniscentrum Duurzaamheid en de oprichting van een Energiecoöperatie vinden hun doorgang in 2016. Aangezien voor deze twee projecten al verplichtingen zijn aangegaan wordt voorgesteld een deel van het resterende budget door te schuiven naar 2016, nl. € 13.000 voor de energiecoöperatie en € 12.000 voor het Kenniscentrum Duurzaamheid. Omdat deze bedragen wordt gedekt uit de algemene reserve, schuift ook deze dekking door.	25.000	
Klimaat	In 2015 is besloten om € 105.900 in te zetten voor het realiseren van nul-op-de-meter (NOM) woningen. Door het wachten op het aannemen van het wetsvoorstel EPV (energie prestatie vergoeding) is het project helaas niet gerealiseerd in 2015. Voorgesteld wordt het gehele budget door te schuiven naar 2016 naar programma 10 onder het cluster Milieu.	105.900	
Dagelijks onderhoud wegen	Een deel van de werkzaamheden m.b.t. het verbeteren van de haltetoegankelijkheid van bushaltes voor minder validen wordt in 2016 uitgevoerd (Rijksstraatweg en Vlietlaan). Het restantbudget van 2015 hiervoor ad € 19.000,- moet daarom doorschuiven naar 2016.	19.000	
Totaal programma 4 Burger als (Wijk)Bewoner		389.400	0
Totaal alle programma's		582.200	0

Omschrijving	Toelichting op de doorgeschoven prestatie	Lasten	Baten
<u>Reservemutaties</u>			
Algemene reserve	Het restant budget van € 61.500 voor de parkeerplaats Verenambacht moet worden doorgeschoven naar 2016. Aangezien dit bedrag wordt gedekt uit de algemene reserve, schuift ook deze dekking door.		-61.500
Algemene reserve	Het restantbudget van € 78.000 voor de aanleg van het strandje Ringdijk Slikkerveer moet worden doorgeschoven naar 2016. Aangezien dit bedrag wordt gedekt uit de algemene reserve, schuift ook deze dekking door.		-78.000
Algemene reserve	De projecten Kenniscentrum Duurzaamheid en de oprichting van een Energiecoöperatie vinden hun doorgang in 2016. Voorgesteld wordt om een deel van het resterende budget door te schuiven naar 2016. Omdat deze bedragen wordt gedekt uit de algemene reserve, schuift ook deze dekking door.		-25.000
	Totaal hoofdstuk 7 Financiering & Algemene Dekkingsmiddelen inzake reservemutaties	0	-164.500
	Totaal alle programma's incl. reservemutaties	582.200	-164.500

Restant t.l.v. de Algemene reserve

-417.700

4.2 Bijlage 2 Staat van investeringen

Investeringen	Raads- pro- gram- ma	overboe- king 2014	begroting 2015	investe- rings- kredieten begin 2015	bijraming of aframing t/m 2e TR 2015	bijraming of aframing na 2e TR 2015	totaal (restant-) krediet 2015	door geschoven uitgaven naar 2016 in 2e TR	mutaties 2015	raming investe- ringen 2015 na mutaties	werkelijke uitgaven/ inkomsten 2015	restant 2015	doorschui- ven naar 2016	afslui- ten J/N
Investeringsuitgaven														
RK2014 Gebouw sporthal Drievliet 2007	1	590.000	4.200	594.200	-594.200		0		-594.200	0	0			J
Grond Jeugdcentrum Drievliet	1	40.000		40.000	-40.000		0		-40.000	0	0			J
Buursportlocatie B Drievliet	1		162.800	162.800	-162.800		0		-162.800	0	0			J
RK2015 Toplaag kunstgras KCR park Ridderkerk	1	205.900		205.900			205.900		0	205.900	205.900	205.900	205.900	N
RK2015 Toplaag kunstgras Ten Donck Reyerpark	1		117.600	117.600			117.600		0	117.600	117.600	117.600	117.600	N
RK2014 Buurtsport Driehoek Zand	1	47.500		47.500			47.500	-23.000	-23.000	24.500	22.600	1.900	1.900	N
RK2015 Verbouw de Klinker	1	100.000		100.000			100.000		0	100.000	100.000	100.000		J
RK2015 Sport en bewegen in het groen Reyerpark	1			0	31.600		31.600		31.600	31.600	39.300	-7.700		J
RK2014 Buurtgroen Prins Bernhardstraat	1	62.800		62.800			62.800		0	62.800	71.600	-8.800		J
RK2015 Buurtgroen Gen. Smutsstraat	1	58.500		58.500			58.500		0	58.500	58.500	58.500	58.500	N
RK2015 Buurtgroen Juliana van Stolbergstraat	1		70.000	70.000			70.000		0	70.000	70.000	70.000	70.000	N
RK2014 WOP Donckse velden	1	9.700		9.700	8.800		18.500		8.800	18.500	3.200	15.300		J
RK2015 WOP Plein Oost	1		35.000	35.000			35.000		0	35.000	35.000	35.000	35.000	N
RK2014 Kwaliteitsverb.centrum oudwinkelgebied14	4	5.000		5.000			5.000		0	5.000	-2.800	7.800	7.800	N
RK2014 Fietshighway West Molendijk	4	158.200		158.200			158.200		0	158.200	160.100	-1.900		J
RK2014 Ronde Donkerslootweg/Mietlaan	4	-14.900	450.000	435.100			435.100		0	435.100	405.400	29.700	29.700	N
RK2014 Geluidsreductie Rotterdamseweg Drievliet	4	144.500		144.500			144.500	-144.500	-144.500	0	0	0	0	N
Geluidswal het Zand	4		200.000	200.000			200.000	-200.000	-200.000	0	0	0	0	N
Kruispunt Rijnsingel-Kievitsweg-Rotterdamseweg	4	229.500	0	229.500	0	0	229.500		0	229.500	211.000	18.500	10.000	N
RK2015 Fietsverhardingen Rijksstraatweg	4	145.400		145.400			145.400	-135.000	-135.000	10.400	10.400	10.400	10.400	N
RK2015 Snelfietsroute F16 tracé Verenambachtseweg	4			0	62.000		62.000	-50.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	N
Fietshighway Lagendijk	4	193.000		193.000			193.000	-193.000	-193.000	0	0	0	0	N
Fietshighway Geerlaan	4		353.000	353.000	-62.000		291.000	-291.000	-353.000	0	0	0	0	N
RK2015 renovatie tunnel Rotterdamseweg-Sportlaan	4		185.000	185.000			185.000		0	185.000	10.900	174.100	174.100	N
RK2015 VRI Havenstraat-Donkerslootweg	4	150.000		150.000			150.000		0	150.000	1.900	148.100	148.100	N
VRI Verenambachtseweg	4		85.000	85.000			85.000	-85.000	-85.000	0	0	0	0	N
VRI Vieltlaan-Rotterdamseweg	4		45.000	45.000			45.000	-45.000	-45.000	0	0	0	0	N
RK2015 Zitbanken t/m bouwjaar 1990 restant 2014	4	17.300		17.300			17.300	-7.300	-7.300	10.000	3.900	6.100	6.100	N
RK2014 Buurtspeelruimten 2014	4	10.200		10.200			10.200		0	10.200	26.900	-16.700		J
RK2015 Blokspeelruimten restant 2014	4	70.500		70.500			70.500		0	70.500	52.900	17.600	17.600	N
RK2014 Parkeerplaatsen Reyerpark	4	27.000		27.000			27.000		0	27.000	26.400	600	5.000	N
RK2014 Aanpassen parkeerautomaten	4			0	47.000		47.000		47.000	47.000	47.000	0	0	J
RK2015 Extra parkeerplaatsen 't Zand	4	0	263.000	263.000	-263.000		0		-263.000	0	0	0	0	J
RK2014 M122 Slikkeveer-zuid-oost nieuw open water	4			0			0		0	0	2.500	-2.500	4.500	N

Investerings-	Raads- overboe- begroting investe- bijraming bijraming totaal door mutaties raming werkelijke restant doorschui afslui-	pro- king 2014 2015 rings- of of (restant-) geschoven 2015 investe- uitga- inkomsten 2015 ven naar J/N	gram- ma	begin 2015	t/m 2e TR 2015	na 2e TR 2015	2015	naar 2016	2015 na mutaties	2015	2015	naar 2016	ten J/N
RK2015 Installaties woning Molensteeg 34,36	4		0	45.000			45.000		45.000	45.000		45.000	J
RK2014 Uitbreiding Farelcollege 2013, bouw	4	72.700	72.700	44.500			117.200		44.500	117.200	117.200	0	J
RK2014 Uitbr. Farelcollege 2013, inrichting	4	165.000	165.000				165.000		0	165.000	165.000	0	J
RK2014 Integratie/nieuwbouw Gymlokaal De Reijer	4	21.100	21.100				21.100		0	21.100		21.100	N
RK2015 Vervanging inventaris gymlokalen	4		92.000	92.000			92.000		0	92.000	92.000	0	J
RK2014 MFA Bolnes, bouw	4	849.900	849.900				849.900	-639.900	-639.900	210.000	4.200	205.800	N
RK2014 MFA Bolnes, inrichting	4	115.000	115.000				115.000	-115.000	-115.000	0		0	N
RK2014 MFA Bolnes, installaties	4	230.000	230.000				230.000	-230.000	-230.000	0		0	N
RK2015 MFA Bolnes Gymlokaal, bouw	4	480.000	480.000				480.000	-115.000	-115.000	365.000	3.300	361.700	N
RK2015 MFA Bolnes Gymlokaal, inrichting	4	80.000	80.000				80.000	-80.000	-80.000	0		0	N
RK2015 MFA Bolnes Gymlokaal, installaties	4	240.000	240.000				240.000	-240.000	-240.000	0		0	N
RK2014 Hangbrug, Reijerpark	4	24.300	24.300				24.300		0	24.300	0	24.300	N
RK2014 Ver.Speelvoorzieningen uit 2002 in 2014	4	22.700	22.700				22.700		0	22.700	2.600	20.100	N
RK2013 Speelvoorzieningen	4	134.500	134.500				134.500	-74.500	-74.500	60.000	49.800	10.200	N
RK2015 Speelelementen 2015	4		68.400	68.400			68.400		0	68.400	3.900	64.500	N
RK2015 Aandelen NV BAR Afvalbeheer	4	0	0				0		0	0	100.000	-100.000	J
RK2014 Vervanging gemalen P01 werktuigbouw	4	266.900	266.900				266.900	-41.900	-41.900	225.000	230.900	-5.900	N
RK2014 Vervanging gemalen P01 elektronisch	4	20.700	20.700				20.700		0	20.700	13.300	7.400	N
RK2014 Vervanging gemalen P01/P02 elektrisch	4	89.500	89.500				89.500	-19.500	-19.500	70.000	51.900	18.100	N
RK2014 Verv cq renovatie gemaal P01	4	717.000	717.000				717.000	-71.300	-71.300	645.700	687.000	-41.300	N
RK2014 Afkoppelen langs de Waal 2	4	242.200	242.200				242.200		0	242.200	121.900	120.300	N
RK2014 Vervangen persleidingen	4	90.000	90.000	-40.000			50.000		-40.000	50.000	400	49.600	N
RK2014 Persleidingen last flush	4	5.800	5.800	-5.800			0		-5.800	0	1.000	-1.000	J
RK2014 Verv P42 groot gemaal	4	42.300	42.300				42.300	-42.300	-42.300	0	600	-600	N
RK2014 Aanleg riolering Oost Molendijk civiel	4	20.000	20.000				20.000		0	20.000		20.000	N
RK2014 Kleppen overstortdrempels	4	10.900	10.900				10.900		0	10.900	100	10.800	J
RK2015 Drukrioolgemalen 2015	4		53.200	53.200			53.200		0	53.200	54.100	-900	J
RK2015 Grote gemalen 2015	4		51.900	51.900			51.900		0	51.900	21.900	30.000	J
RK2015 Gemalen elektronisch	4		66.000	66.000			66.000		0	66.000	57.100	8.900	J
RK2015 Gemalen elektrisch	4		289.000	289.000			289.000		0	289.000	72.800	216.200	J
RK2015 Energiesysteem gemaal P01	4		0	40.000			40.000		40.000	40.000	19.100	20.900	N
RK2014 Verv CV dienstgebouw Lagendijk 112	4	10.000	10.000				10.000		0	10.000		10.000	J
RK2014 Tapijt en inventaris rouwcentrum	4	10.700	10.700				10.700		0	10.700	11.300	-600	J
RK2015 Wachlocatie Vredehof	4		0	25.000			25.000		25.000	25.000		25.000	N
RK2015 Keuken rouwcentrum	4	10.000	10.000				10.000		0	10.000		10.000	N
RK2015 Voorbereidingskrediet Driehoek Het Zand	4		0	50.000			50.000		50.000	50.000	5.100	44.900	N
RK2014 LED verlichting hal gemeentehuis	7	75.800	75.800				75.800		0	75.800		75.800	N
RK2014 Compressoren warmtekraft	7	35.400	35.400				35.400		0	35.400		35.400	N
RK2014 Fysieke inrichting Callcenter KCC	7	27.700	27.700				27.700		0	27.700	27.100	600	J
RK2014 ARBO aanpassingen balie GSC	7	372.900	372.900				372.900		0	372.900	385.300	-12.400	N
		6.733.100	2.591.100	9.324.200	-813.900	0	8.510.300	-2.843.200	-3.657.100	5.667.100	3.381.700	2.285.400	2.001.500

4.3 Bijlage 3 Monitor Prestatieafspraken Woonvisie gemeente 2010-2015

Tabel 1 Woningvoorraad Woonvisie Ridderkerk

	1 jan 2012	1 jan 2013	1 jan 2014	1 jan 2015	Afspraak 1-1-2015	1 jan 2016	Afspraak 1-1-2020
Sociale voorraad	7.762	7.777	7.733	7.590	7.500	7.279	7.000
Huurwoningen middeninkomens	232	276	324	480		544	
Eengezinswoningen	2.994	3.005	3.005	3.017		2.915	
a. Nultredenwoningen, waarvan	a.	a.	a. 3.200	a. 3.200	a. 3.450	a.3.300	
b. levensloopbestendig	b.	b.	b.	b. de levensloopbestendige woningen maken deel uit van de nultredenwoningen; binnen het aantal van 3200 kunnen ongeveer 250 woningen aangemerkt worden als levensloopbestendig	b. 1.550	b.250 + ± 1150 rolstoeltoegankelijk	
Energielabel (percentage voorraad)					gemiddeld		
- A		- A 10%	- A 11%	- A 12%		- A 1.045	
- B		- B 4%	- B 7%	- B 13%	- B 70%	- B 1.416	
- C		- C 36%	- C 35%	- C 31%	- C 30%	- C 2.345	
- D		- D 23%	- D 24%	- D 22%		- D 1.802	
- E-G		- E-G 27%	- E-G 23%	- E-G 22%		- E-G 1.215	

Tabel 2 Gerealiseerd

	2011	2012	2013	2014 1)	2015
Nieuwbouw	23	51	0		0
Herontwikkeling	0	0	0	0	0
Renovatie	0	0	8	0	0
Verkoop	8	3	2	11 (+9 terug-/doorverkoop)	22
Slaagkans					
a. starters	a. 24,1%	a. 25,0%	a. 23,0%	a. 25,4%	a. 21%
b. doorstromers	b. 22,9%	b. 20,6%	b. 25,1%	b. 23,0%	b. 23%

1) Deze realisatiecijfers worden aan het einde van het betreffende jaar ingevuld.